

SAVONIA

RAPORTOINTIOHJELMAN KÄYTTÖTARPEEN JA LISÄARVON SELVITYS TILITOIMISTOLLE & SEN ASIAKKAILLE

(Talgraf Raportointijärjestelmä, Case: Laskentavalio Ky)

TEKIJÄ/T: Henri Nykänen

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala			
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Henri Nykänen			
Työn nimi Raportointiohjelman käyttötarpeen ja lisäarvon selvitys tilitoimistolle & sen asiakkaille			
Päiväys	8.3.2014	Sivumäärä/Liitteet	37+5
Ohjaaja(t) Liisa Martikainen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Laskentavalio Ky/ Elisa Kuitunen			
Tiivistelmä Opinnäytetyö tehtiin Laskentavalio Ky:n toimeksiannosta syksyllä 2013. Yritykseen oli hankittu jo kesällä 2012 Talgraf Raportointijärjestelmä, joka kuitenkin oli jäänyt vaille käyttöä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää yritysasiakkaiden tarvetta Talgrafin kautta saatavalle kattavammalle raportoinnille ja sitä kautta saatavaa lisäarvoa niin tilitoimistolle kuin sen yritysasiakkaillekin. Tutkimusmenetelmäksi valittiin määrällinen kyselytutkimus, jonka kohderyhmänä olivat kaikki Laskentavalio Ky:n voittoja tavoittelevat yritysasiakkaat. Kyselyn aihepiireinä olivat vastaajien taustatiedot, nykyisen raportoinnin taso, raporttien sisältö, raporttien ulkoasu ja raporttien hinnoittelu. Toimeksiantajan kiinnostuksen kohteita olivat erityisesti miten tiiviisti yritysasiakkaat seuraavat tuloskehitystään, haluavatko he kattavampaa raportointia ja millaisessa muodossa, olisivatko he valmiita maksamaan Talgraf Raportointijärjestelmällä tuotetuista raporteista ja millaista lisäarvoa vastaajat kokisivat kattavamman raportoinnin tuovan yritykselleen. Tutkimusongelman, kyselyn tulosten ja johtopäätösten ymmärtämisen syventämiseksi opinnäytetyön teoriataustoissa kerrotaan yleisesti laskentatoimesta (sisäisestä ja ulkoisesta), raportoinnin merkityksestä pk-yrityksille, tunnusluvuista ja Talgraf Raportointijärjestelmän mahdollisuuksista. Opinnäytetyössä käsitellään myös yksityiskohtaisesti tutkimuksen toteutus. Kyselyn tulokset esitellään kysymyskohtaisesti Excelillä tuotettuja graafisia kuvioita hyväksikäyttäen. Jokaisen aihepiirin alussa on lisäksi lyhyt yhteenveto vastauksista. Syvemmin vastauksiin pureudutaan viimeisessä kappaleessa ”johtopäätökset”. Kyselyn tulosten analysoinnin lisäksi opinnäytetyössä annetaan kehitysehdotuksia ja toimenpidesuunnitelma Talgraf Raportointijärjestelmän hyödyntämiseksi. Kyselytutkimuksen vastausprosentti jäi alle tavoitetason (50 %) ja lopullinen vastaajien määrä oli 16 (28,1 %), kun kysely lähetettiin kaiken kaikkiaan 57:lle yritysasiakkaalle. Näin ollen kyselyn tuloksia tulkittaessa noudatettiin erityistä varovaisuutta ja niitä pidettiin enemmänkin suuntaa antavina. Kyselyn tuloksista kävi ilmi, että peräti 25% vastaajista ei seuraa tuloskehitystään raporttien avulla edes vuosittaisella tasolla ja 85 % tuloskehitystään seuraavistakin käyttää seurantaan pelkästään pakollisia tuloslaskelma- ja taseraportteja. Taustatiedot huomioon ottaen ei ollut yllättävää, että vain 19 % vastanneista koki tarvetta kattavammalle raportoinnille. Vastaajista 69 % koki kuitenkin raportoinnin tuovan lisäarvoa yritykselleen jossain muodossa ja 44% olisi myös valmiita maksamaan raporteista, mikäli kokisi niille tarvetta. Talgraf Raportointijärjestelmän todettiin tuottavan lisäarvoa niin tilitoimistolle kuin sen asiakkaillekin, mutta tilanteeseen liittyy paljon markkinoinnillista työtä ja haastetta.			
Avainsanat			

Field of Study Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author(s) Henri Nykänen			
Title of Thesis Investigation into demand for and additional value of a reporting system for an accounting firm and their clients			
Date	8.3.2014	Pages/Appendices	37+5
Supervisor(s) Liisa Martikainen			
Client Organisation /Partners Laskentavalio Ky / Elisa Kuitunen			
Abstract This thesis was made in the autumn of 2013 and was commissioned by Laskentavalio Ky. The company had already acquired Talgraf reporting system in the summer of 2012, however, it was not introduced yet. The aim of this thesis was to find out about the needs of corporate customers for more comprehensive reports produced by Talgraf and the possibility of additional value for both, the accounting firm and their clients. The research method was a quantitative survey and the target group consisted of every profit seeking corporate customer of the Laskentavalio Ky. The topics of survey included the respondents' background information, the current level of reporting, the layout of the reports and the pricing of the reports. The commissioning company's objects of interest were especially how frequently corporate customers monitor their income development, what are their needs for more comprehensive reporting, whether they gain additional value from reporting and if they are ready to pay for reports produced by Talgraf reporting system. To deepen the understanding of the research problem, the results of the survey and the conclusions, the thesis includes theory about internal and external accounting, the meaning of reporting for small and medium-sized enterprises, and the characteristics and possibilities of Talgraf reporting system. The execution of the survey is also explained in detail. The results of the survey are presented question by question with graphics produced with Excel. Every topic starts with a short summary of particular answers. The last topic of the thesis is "conclusions" and it focuses more deeply on questions and answers. The thesis deals with the results of the query, but also gives development proposals and action plan to take advantage of Talgraf reporting system. The survey response rate was less than targeted 50 % and the final number of respondents were 16 of 57 corporate customers which leads to response rate of 28,1 %. Because of this, the results of survey were treated as indicative. However, the study showed that as much as 25% of all respondents did not monitor their income development from reports at all and 85 % of the corporate clients which monitor their income development with reports only use compulsory income statement and balance sheet reports. When taking into account background information, it is not a big surprise that only 19 % of the respondents felt the need for more comprehensive reporting. Yet, 69 % experienced that reporting gave added value to their enterprise in some way and 44 % of the respondents were ready to pay for reports, if they would feel the need for them. Talgraf reporting system was found to add value to both the accounting firm and their clients, but the deployment of the system faces challenges and requires efforts in marketing.			
Keywords			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
1.1	Toimeksiantaja	6
1.2	Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet	6
1.3	Aihealueen raja	7
2	LASKENTATOIMI	9
2.1	Ulkoinen laskentatoimi	9
2.2	Sisäinen laskentatoimi	9
3	RAPORTOINTI PK-YRITYKSISSÄ	11
3.1	Kirjanpito- ja raportointivelvollisuus.....	11
3.2	Raportoinnin merkitys	11
3.3	Tunnusluvut	12
4	TALGRAF RAPORTOINTIJÄRJESTELMÄ	14
4.1	Talgraf ohjelmistot ja Raportointijärjestelmän kuvaus.....	14
4.2	Ohjelman käyttö	14
4.3	Yleisimmät raportit ja niiden merkitykset	15
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	17
5.1	Kohderyhmä	17
5.2	Tutkimusmenetelmät	17
5.3	Kyselyn tavoite	18
5.4	Tulosten analysointi	18
5.5	Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti	19
6	TUTKIMUSTULOKSET	21
6.1	Yrityksen perustiedot	21
6.2	Raporttien sisältö	26
6.3	Raporttien ulkoasu	28
6.4	Raporttien hinnoittelu.....	30
6.5	Mielipiteet liitteenä olleesta esimerkkiraportista	32
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	33
7.1	Kyselyn onnistuminen	33
7.2	Raportointiohjelman tuoma lisäarvo Laskentavalio Ky:lle	34
7.3	Raportointiohjelman tuoma lisäarvo Laskentavalio Ky:n asiakkaille.....	34

7.4 Toimenpide- ja kehitysehdotuksia	35
7.5 Pohdinta ja muita huomioita	36
LÄHTEET	38
LIITE 1: SAATEKIRJE	39
LIITE 2: MUISTUTUSKIRJE.....	40
LIITE 3: KYSELY	41
LIITE 4: TALGRAF ESIMERKKIRAPORTTI	44

1 JOHDANTO

Taloushallintopalvelut ovat kehittyneet sähköistymisen myötä ja yritysten johto on entistä kiinnostuneempaa seuraamaan yritystensä tuloskehitystä myös pk-yrityksissä. Suurilla yrityksillä on yleensä oma talousosastonsa, joka tuottaa raportit niin sisäisestä kuin ulkoisestakin laskennasta. Pk-yrityksillä taloushallinto usein ulkoistetaan ja tilitoimistojen välillä käydään kovaa kilpailua asiakkaita. Vaihtoehtona hinnalla kilpailemiseen, joka syö tuottavuutta, voidaan pitää kattavampaa palvelun tarjoamista. Opinnäytetyön toimeksiantajalla on käytössä Talgraf Raportointijärjestelmä, joka on kuitenkin jäänyt käyttämättä. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Talgrafilla tuotettujen raporttien tarve ja lisäarvo tilitoimistolle sekä sen asiakkaille. Tarkemmin opinnäytetyön toimeksiantajaa ja tavoitteita käsitellään seuraavissa kappaleissa.

1.1 Toimeksiantaja

”Laskentavalio Ky on perustettu 2004. Yrittäjävetoisena tilitoimistona Laskentavalio on mainio kumppani pienille yrityksille, mutta palvelut kattavat myös suurempien yritysten tarpeet. Joustavuus ja yksilöllinen palvelu ovat Laskentavalion vahvuuksia.

Laskentavalion toimipaikka sijaitsee Mikkeliissä, ja luontevasti asiakaskunta on lähialueilta. Yhtiön toimialoina ovat taloushallinnon palvelujen tuottaminen, kuten kirjanpito, tilinpäätös, verotus yms., sekä taloushallinnon konsultointi ja koulutuspalvelu.” (Laskentavalio)

Laskentavalio Ky:n perustaja ja opinnäytetyöni toimeksiantaja on Elisa Kuitunen, joka on toiminut taloushallinnon tehtävissä vuodesta 1980. Kuitunen on suorittanut muiden alan koulutusten ohella KLT-tutkinnon. Laskentavalio Ky on taloushallintoliittoon kuuluva auktorisoitu tilitoimisto. ”Auktorisoitu tilitoimisto on käynyt läpi vähintään kahden vuoden mittaisen seurantajakson. Auktorisointiin liittyy lisäksi erinäinen määrä vaatimuksia, jotka koskevat kirjanpitäjien ammattitaitoa.” (Taloushallintoliitto)

Henkilöstöön kuului lokakuussa 2013 neljä vakituista työntekijää mukaan lukien yrittäjä itse. Asiakaskunta on pääasiassa pieniä yrityksiä, kaikilta eri toimialoilta. Asiakkaita oli lokakuussa 2013 kaiken kaikkiaan noin 80.

Laskentavalio Ky käyttää Econet Pro ja Netbaron kirjanpito-ohjelmia.

1.2 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

Opinnäytetyön aihe muodostui harjoitteluni aikana 27.5.–23.8.2013. Puhuimme Talgraf Raportointijärjestelmän käyttöön perehtymisestä jo työhaastattelussa aiemmin keväällä. Talgraf Raportointijärjestelmä hankittiin yrityksen käyttöön jo vuonna 2012. Lisenssien määrä on tällä hetkellä 5 kappaletta, joista jokaisesta veloitetaan kiinteä vuosittainen maksu. Toimeksiantaja toi esille halunsa saada raportointijärjestelmä maksamaan itsensä takaisin. Ajatus lähti ohjelmaan perehtymisestä ja hinnoit-

telusta. Tällä hetkellä Laskentavalio Ky:n asiakkaat saavat vain pakolliset ulkoiseen laskentaan liittyvät tuloslaskelma- ja taseraportit, jotka tuotetaan kirjanpito-ohjelmilla. Raportit sisältyvät normaaliin tuntiveloitukseen.

Harjoitteluni aikana tein lähinnä normaaleita tilitoimiston päivittäisiä tehtäviä ja yritysten kirjanpitoja. Ajatus Talgrafin käyttötarpeen selvittämisestä kehittyi kuitenkin mm. viikkopalavereissa käytyjen keskustelujen myötä. Halusimme saada perspektiiviä asiaan kartoittamalla ensin tilannetta toisista tilitoimistoista, joissa jo käytetään Talgrafia. Tämän jälkeen seuraisi Laskentavalion asiakkaiden tarpeen kartoitus, ja sitä myöten tavoite löytää paras mahdollinen tapa käyttää ohjelmaa.

Ongelmia kuitenkin muodostui toisten tilitoimistojen tavoittamisessa aiheeseen liittyen. Yritin saada haastattelua tilitoimistosta, jonka koko ja asiakaskunta vastaisi mahdollisimman hyvin toimeksiantajaa. En kuitenkaan saanut tulosta Mikkelin tai Kuopion tilitoimistoilta. Haastattelun saamisen epäonnistuttua, sain kuitenkin joitain vastauksia liittyen käyttöasteeseen ja tapaan hinnoitella.

Lopulta päätimme, että paras tapa tehdä ohjelmaa tunnetuksi ja saada kartoitettua asiakaskunnan kiinnostus raportointia kohtaan, olisi määrällinen kysely, joka kattaa koko Laskentavalio Ky:n asiakaskunnan. Tavoitteeksi otettiin saada korkea vastausprosentti yksinkertaisiin kysymyksiin. Kysymysten aihealueisiin kuului raportoinnin nykytila, raportoinnin tarve, raporttien sisältö ja raporttien ulkoasu.

Tarkoituksena oli analysoida kysymysten tulokset ja näin ollen kiteyttää millaisia raportteja (ulko-muodoltaan ja sisällöltään), asiakaskunta olisi halukas saamaan. Oletettiin, että myös vastausprosentti kertoisi osaltaan kiinnostuksesta kattavampaa raportointia kohtaan. Kyselyn tulosten avulla pystyttäisiin arvioimaan Talgrafin käyttöaste tulevaisuudessa paremmin ja selvittämään esimerkiksi tarvittavien lisenssien määrän.

1.3 Aihealueen rajaus

Tutkimus kartoittaa Laskentavalio Ky:n aktiivisten, voittoa tavoittelevien yritysasiakkaiden raportoinnin tarvetta. Kyselyn ulkopuolelle on jätetty asunto-osakeyhtiöt ja yhdistykset, sekä asiakkaat, jotka ovat poistuneet tai lopettaneet toimintansa. Laskentavalio Ky:lla on lisenssi vain Talgraf Raportointijärjestelmään. Talgraf ohjelmistoperheeseen kuuluu tämän lisäksi Budjetointi, Viewer, Express ja Konserni (lisää myöhemmin kappaleessa ”Talgraf Raportointijärjestelmä”).

Päätös asunto-osakeyhtiöiden ja yhdistysten poisjättämiseen päädyttiin yhdessä toimeksiantajan kanssa. Kyseisten yritysten kirjanpitoa ei tehdä yhtä aktiivisesti kuin muiden yritysmuotojen ja raportit rajoittuisivat korkeintaan vuosittaiselle tasolle. Toimeksiantaja tuntee myös asiakaskuntansa hyvin, joten pystyimme olettamaan, että kysely ei olisi heille tarkoituksenmukainen. Tämän lisäksi samaan konserniin kuuluvat yritykset, tai muuten toisiinsa vahvasti liitoksissa olevat yritykset ja samassa postitusosoitteessa toimiville yrityksille laitoimme vain yhden kyselyn. Tavoitteena oli, ettei saman henkilön tarvitsisi vastata useaan kertaan samaan kyselyyn.

Opinnäytetyössä tutkitaan sekä sisäisen että ulkoisen raportoinnin tarvetta. Yhtenä vaihtoehtona on korvata normaaleilla kirjanpito-ohjelmilla tuotetut kuukausittaiset raportit Talgraf raporteilla. Talgraf tuottaa myös tuloslaskelma- ja taseraportit selkeässä muodossa, mikä nopeuttaa ja helpottaa tarkastelua.

Opinnäytetyön painotus on tutkimusosiossa. Teoriataustassa esitellään lyhyesti laskentatoimi, raportointi pk-yrityksissä ja Talgraf Raportointijärjestelmä. Osatavoitteena on tehdä raportointipalvelua tunnetuksi, mutta opinnäytetyössä ei käsitellä palvelun markkinointia tai muutenkaan myynnillistä puolta. Tutkimusosio sisältää tutkimuksen toteutuksen, tutkimustulokset ja niiden pohdinnan, sekä johtopäätökset.

2 LASKENTATOIMI

Laskentatoimi toimii taloudellisen tiedon informaatiojärjestelmänä, jonka tehtävänä on tuottaa tietoa yrityksen toiminnasta sidosryhmiensä käyttöön. Informaation luonne on riippuvainen sidosryhmästä, joka tietoa tarvitsee. Laskentatoimi voidaan jakaa sidosryhmien perusteella ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen.

Yrityksen toiminnan tehokkuuden, kannattavuuden ja jatkuvuuden kannalta on tärkeää tunnistaa toimintaan liittyvät taloudelliset aktiviteetit. Laskentatoimi tuottaa informaatiota pääasiassa numeerisessa muodossa, mutta lukujen takana on prosesseja ja tapahtumia joiden tulkitseminen vaatii ymmärrystä. Informaation jalostaminen onkin organisaation menestymisen ja kehittymisen kannalta oleellista. Tässä apuna toimivat erilaiset raportit kuten tilinpäätös, budjetit ja kustannuslaskelmat. (Jormakka, Koivusalo, Lappalainen, Niskanen 2011, 9)

2.1 Ulkoinen laskentatoimi

Ulkoinen laskentatoimi tuottaa julkista informaatiota yrityksen taloudellisesta tilasta sidosryhmiensä päätöksenteon tueksi. Tärkeimpiä sidosryhmiä ovat rahoittajat, tavarantoimittajat, asiakkaat ja verottaja.

Rahoittajia kiinnostaa yrityksen taloudellinen näkymä tulevaisuudessa ja näin ollen mahdollisten sijoituksiensa tuotot. Tavarantoimittajien intressit ovat puolestaan yrityksen kyvyssä selviytyä velvoitteistaan. Asiakkaat haluavat varmuutta varsinkin pitkäaikaisissa suhteissa varmuuden saamalleen palvelulle tai tuotteen toimitukselle myös jatkossa. (Jormakka ym. 2011, 10) Verottaja on omalla tavallaan yksi tärkeimmistä sidosryhmistä, sillä yrityksen näyttämä tulos on yleensä verotuksenalaista. Tilinpäätössuunnittelussa on keinoja joilla voidaan muokata verotettavaa tuloa esimerkiksi varauksilla ja poistoilla. Yrityksen tarpeet näyttää alhaisempaa tulosta voi liittyä rahavirran hallintaan verotuksen takia. Toisaalta parempaa tulosta näyttäessä voidaan jakaa enemmän osinkoja ja rahoittajat ovat tyytyväisiä.

Ulkoinen laskentatoimi tuottaa kirjanpidon perusteella yrityksen tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot raportoineen, jotka sisältyvät vuosittaiseen tilinpäätökseen. Ulkoisen laskentatoimen järjestäminen on oikeiden ja riittävien tietojen takia tarkasti lailla säädettyä. Sidosryhmien on voitava luottaa saamaansa informaatioon päätöksenteon tukena. Kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säätelee kirjanpitolaki ja -asetus, verolait sekä hyvä kirjanpitotapa. (Jormakka ym. 2011, 10)

2.2 Sisäinen laskentatoimi

Sisäisen laskentatoimen tehtävänä on palvella yrityksen johtoa. Sisäisen laskentatoimen tuottama tieto ei ole lailla säädelty, vaan se on hyvin vapaamuotoista ja voi olla hyvinkin erilaista yrityksen tarpeiden mukaan. Luonteeltaan sisäinen laskentatoimi on pääasiassa tulevaisuuteen tähtäävää ja eroaa merkittävästi ulkoisesta laskentatoimesta. Sisäinen laskentatoimen avulla voidaan esimerkiksi

arvioida pitkäaikaisinvestointien kannattavuutta, laskea tuote- tai kustannuspaikkakohtaisia laskelmia ja vertailla eri vaihtoehtoja. Laskelmat jaetaan esimerkiksi suunnittelua avustaviin laskelmiin, toimeenpanolaskelmiin ja tarkkailulaskelmiin. Johdon laskentatoimen raporttien tulee olla ajantasaisia, koska tapahtumat elävät ja informaatio muuttuu koko ajan. Raportoinnin ollessa nopeaa päätöksenteon pohjalla olevien tietojen voidaan olettaa pitävän paikkansa. Sisäisen laskentatoimen tuottama informaatio ei ole yleensä julkista vaan se on tarkoitettu nimensä mukaisesti yrityksen sisäiseen käyttöön. (Jormakka ym. 2011, 10-11, Tomperi 2012, 10-11)

3 RAPORTOINTI PK-YRITYKSISSÄ

Yritystoiminnan ensisijainen tarkoitus on tuottaa omistajilleen voittoa. Yrityksen johto pyrkii kehittämään toimintaa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Ulkoinen laskentatoimi ja sen vuosittainen raportointi on kaikille kirjanpitovelvollisille yrityksille lakisääteistä. Sisäinen laskentatoimi puolestaan on vapaaehtoinen, yrityksen johdolle informaatiota päätöksen tueksi tuottava toiminto. Ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi liittyy oleellisesti raportointiin ja pääjako voidaan tehdä näiden kahden tuottaman informaation perusteella ulkoiseen ja sisäiseen raportointiin.

Taloudellista menestystä seurataan raportoinnin avulla. Kirjanpitolainsäädännön mukainen tilinpäätös sisältää vähintään vertailukelpoisen tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen. Sisäiseen laskentaan liittyvä tai kuukausittainen raportointi ei ole pakollista. Yrityksen johto voi itse päättää millaiseksi raportointi luodaan ja kuinka tarkan kuvan he tarvitsevat esimerkiksi yrityksen kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta. Raporttien tulee ennen kaikkea sisältää tietoa, joka on päätöksenteon kannalta oleellista. (Lindfors, Syvänperä 2010, 9-12)

3.1 Kirjanpito- ja raportointivelvollisuus

”Jokainen, joka harjoittaa liike- tai ammattitoimintaa, on tästä toiminnastaan kirjanpitovelvollinen” (Kirjanpitolaki 1997, 1§).

Yrityksen lakisääteiseen raportointivelvollisuuteen kuuluu myös tuottaa tilinpäätökseen liittyvät tuloslaskelma- ja taseraportit, sekä pää- ja päiväkirjaraportit, jotka perustuvat kirjanpito-ohjelmaan syötettyihin tietoihin.

3.2 Raportoinnin merkitys

Raportoinnin taso on suoraan verrannollinen yritykseen nopeuteen reagoida tilanteisiin, joissa suunnitelmat eivät toteudu. Varsinkin pk-yrityksissä johto keskittyy usein tutkimaan pääasiassa tuloslaskelma- ja tase raportteja. Raportoinnin tukena voi toimia esimerkiksi graafiset kuviot, jotka helpottavat tulkitsemista ja vertailua. Päätöksenteossa on olennaista keskittyä mm. maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja muiden tunnuslukujen muutoksiin. Liiketoiminnan menestyksen kannalta on oleellista tehdä oikeita päätöksiä, oikeaan aikaan. Edellytyksenä tälle voidaan pitää liiketoiminnan hallitsemista ja ymmärtämistä kokonaisuutena.

Seuraavia periaatteita voidaan pitää yritystoiminnan jatkuvuuden kannalta erityisen merkityksellisinä:

- Yrityksen kannattava toiminta eli sen kyky tuottaa tulosta.
- Yrityksen maksukykyisyys eli käytössä olevien rahavarojen riittävyys velvoitteiden maksuun.
- Yrityksen vakavaraisuus eli pääomarakenne, joka perustuu sopivissa suhteissa omaan pääomaan ja vieraaseen pääomaan.

Tavoitteiden toteutumiseen tarvitaan ajantasaista ja luotettavaa seuranta. Raportointijärjestelmää valittaessa on syytä kiinnittää huomiota tarkoituksenmukaisuuteen. Hyvin toteutettu raportointi tuot-

taa suurta lisäarvoa yritykselle ja maksaa itsensä takaisin moninkertaisena. (Lindfors, Syvänperä 2010, 76–79)

Ulkoisen raportoinnin tärkeimpiä kohderyhmiä ovat verottaja ja yrityksen rahoittajat/sijoittajat. Verotuksen kannalta yrityksen on kannattavaa näyttää mahdollisimman pientä, mutta kuitenkin tasaista tuloa vuodesta toiseen, jottei verotus rasita yritystä liikaa. Omistajat ja sijoittajat taas seuraavat yrityksen tuloksenteekokyä mm. osinkojen ja yleisen kannattavuuden takia. Näiden kahden välille täytyykin löytää tasapaino.

Sisäinen raportointi on nimensä mukaisesti vain yrityksen itsensä käytössä, ja raportit onkin tarkoitettu johdon päätöksenteon tueksi. Informaatiosta voi hyötyä myös muu henkilöstö.

Raportoinnin tuottamaa lisäarvoa voidaan tarkastella opinnäytetyöhön liittyvään caseen liittyen kahdesta näkökulmasta.

Raportoitavan yrityksen saama lisäarvo muodostuu ennen kaikkea tarkoituksenmukaisista raporteista. Hyvä raportointijärjestelmä antaa kattavan kuvan yrityksen nykytilasta ja kehityksestä. Raportoinnin avulla voidaan suunnitella tulevaisuutta, luoda mm. budjetti-, tuloskehitys-, rahavirta- ja veroennusteita. Parempien päätöksenteon apuvälineiden avulla päästään parempiin tuloksiin ja tiedon kokoamisella helposti luettavaan, paljon informaatiota sisältävään muotoon voidaan tehdä merkittäviä säästöjä esimerkiksi taloussuunnitteluun kuluvan ajan vähentyessä. Raportointijärjestelmän kokonaan puuttuessa oleelliset asiat voivat jäädä huomaamatta ja kehityksen seuranta on vaikeaa ja aikaa vievää.

Toinen näkökulma on raporteja tuottavan tilitoimiston saama lisäarvo raportointiohjelmastaan. Ohjelman kustannukset täytyy peittää joko lisäämällä tuloja tai parantamalla esimerkiksi omaa asemaa markkinoilla. Raporteista voidaan veloittaa kiinteitä maksuja, ne voidaan sisällyttää tuntiveloitukseen tai nähdä kilpailuetuna ilman erillistä veloitusta. Taloushallinnon ala on jatkuvan kehityksen alla ja kilpailu on kovaa. Kehittynyt raportointiohjelma muiden kirjanpito-ohjelmien ohella voi olla tulevaisuudessa perusedellytys.

3.3 Tunnusluvut

Ulkoisen laskennan tunnusluvut liittyvät oleellisesti tilinpäätöksestä saatavaan informaatioon. Yrityksen taloudellista tilannetta voidaan arvioida tilinpäätösanalyysin keinoin laskemalla tuloslaskelmasta ja taseesta esimerkiksi kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Tunnuslukuja verrataan yleensä muihin yrityksiin, toimialan keskiarvoihin tai edellisiin tilikausiin. Yrityksen tarkastellessa omia tunnuslukujaan niiden antama tieto on kuitenkin luotettavampaa ja tarkempaa, koska niillä on käytössään enemmän aineistoa kuin julkisessa tilinpäätöksessä. (Syvänperä, Lindfors 2010, 93–98)

Sisäisen laskennan tunnuslukujen laskemiseen tarvitaan informaatiota, mitä ei ole julkisesti saatavilla ja niitä käytetäänkin yleensä yrityksen sisäisessä arvioinnissa. Esimerkkejä tällaisista luvuista ovat

tuloksellisuus, joustavuus, kustannustehokkuus ja taloudellisuus. (LUT Lahti School of Innovation)

Yritysten taloudellista tilannetta kuitenkin tarkastellaan useimmiten edellä mainittujen kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden näkökulmista. Tärkeimpänä toimintaedellytyksenä on perinteisesti pidetty kannattavuutta. Tappion tuottaminen tai heikko kannattavuus syö yleensä yrityksen pääomaa ja johtaa nopeasti yritystoiminnan päättymiseen. Kannattavuuden tunnuslukuja ovat prosenttimääräisinä mm. myyntikate, käyttökate, liike-tulos, rahoitustulos, nettotulos, kokonaistulos, oman pääoman, sijoitetun pääoman ja kokonaispääoman tuotto. Toinen elinehto yritykselle on vakavaraisuus. Vakavaraisuus mittaa yrityksen velkaantuneisuutta. Vaikkei yritys tuottaisikaan tappiota, heikko pääomarakenne syö rahavaroja korkojen ja lainan lyhennysten muodossa. Tärkeimpiä tunnuslukuja ovat: Omavaraisuusaste-%, Nettovelkaantumisaste-% ja Suhteellinen velkaantuneisuus-%. Kolmas mainittu tärkeä mittari oli maksuvalmius. Yrityksen on kyettävä selviämään juoksevista kustannuksistaan kuten palkoista, tavaraostoista ja toimitilojen vuokrasta. Paljon käytettyjä tunnuslukuja ovat quick ratio ja current ratio. (Balance consulting)

4 TALGRAF RAPORTTOINTIJÄRJESTELMÄ

Vuonna 1992 perustettu Talgraf Oy tarjoaa automatisoidut ja monipuoliset työvälineet niin budjetointiin, ennustamiseen kuin raportointiinkin. Talgraf Oy on erikoistunut taloushallinnon raportointi- ja budjetointiratkaisuihin ja järjestelmiä käyttää yli 1000 suomalaista organisaatiota (Talgraf Oy).

Tässä kappaleessa käydään läpi lyhyesti Talgraf Raportointijärjestelmän kuvaus, toiminta, käyttö ja sen avulla tuotetut yleisimmät raporttipohjat.

4.1 Talgraf ohjelmistot ja Raportointijärjestelmän kuvaus

Talgraf ohjelmistoperheeseen kuuluu Talgraf Raportointijärjestelmä, Talgraf Budjetointijärjestelmä, Talgraf Viewer seurantajärjestelmä ja Talgraf Express jakelujärjestelmä. Tutkimuksen toimeksiantajalla on käytössään vain Talgraf Raportointijärjestelmä, joten opinnäytetyössä ei käsitellä tarkemmin muita järjestelmiä.

Talgraf Raportointijärjestelmä hakee kohdeyrityksen tiedot kirjanpito-ohjelman tietokannasta ja muodostaa niistä raportit halutun kaltaisina. Raporttipohjat ovat vapaasti muokattavissa vastaanottajan tarpeista riippuen. Raporttipohjissa näytetään ja esitetään määritellyt saldot ja laskentakohdet. Graafisiin raportteihin voidaan porautua jopa laskun kuvalle asti. Pelkästään valmiita raporttipohjia on yli 300 kpl.

Raporttien muokkaus on helppoa ja ohjelmaan kuuluu sisäiset ohjeet, jotka löytyvät yläpalkista työkalukirjaston yhteydestä. Työkalukirjastoon kuuluvat esimerkiksi seuraavat toiminnot: kausivalinnat, laskentakohderyhmitykset, jyvitykset, ristikkäisyydet, määrätietoliitokset ja ennusteet. Tehdyt raportit voidaan tallentaa lisäksi valmiisiin raporttipohjiin. Raporttien lähetyksiä asiakkaille onnistuu helposti sähköisenä sähköpostin avulla suoraan ohjelmasta (toimii yksittäisten raporttien lisäksi myös raporttipaketeille), tai yksinkertaisesti paperisina tulosteina.

Selkeät ja yrityksen tarpeisiin räätälöidyt graafiset raportit helpottavat yrityksen nykytilan, tavoitteiden ja poikkeamien kartoitusta. Talgraf raportointijärjestelmä on täysin automatisoitu ja sisältää valmiit liittymät 35 eri kirjanpito-ohjelmaan.

4.2 Ohjelman käyttö

Käytännössä Talgrafiin käyttö lähtee pikakuvakkeen klikkaamisesta ja kirjautumisesta omalla tunnuksella ohjelmaan, jonka jälkeen haetaan halutun yrityksen tiedot ja avataan yritys. Tietojenhaku tapahtuu yleensä tietokannasta, ellei niitä ole erikseen tallennettu tiedostoon. Edellä mainittiin, että Talgraf Raportointiohjelmassa on pelkästään valmiita raporttipohjia yli 300 kpl. Pääasiallisesti kaikki halutut raportit voidaan tuottaa näistä muokkaamalla. Mahdollista on myös tyhjentää pohja kokonaan, poistaa grafiikkaosio tai tekstiosio ja lisätä ainoastaan halutut tiedot. Raportin luonti alkaa raporttityypin valinnasta (esim. sisäisen ja ulkoisen laskennan raporttityypit). Tämän jälkeen valitaan

grafiikkaosaan kaudet, piirtotyyli ja selitetekstit. Tekstiosan tietoja muokataan kirjoittamalla kaavat/ muokkaamalla valmiita kaavoja tekstiruudussa. Raportointiohjelman sisältä on löydettävissä yleiset ryhmämäärittelyt, joiden mukaan kirjanpidossa käytetyt tilit on jaettu ryhmiin. Ryhmämäärittelyjen kannalta on tärkeää, että kirjanpito on tehty oikein, jotta käyrät ja tunnusluvut mittaavat oikeita asioita. Tunnuslukurivejä varten täytyy tietää niiden laskemiseen tarvittavat kaavat (esim. käyttökatte % = $(\text{Liikevaihto} - \text{muuttuvat kulut} - \text{kiinteät kulut}) / \text{Liikevaihto} * 100 \%$), tai etsittävät kaavat valmiista raporttipohjista. Järkevää on luoda tarvittavista raporttipohjista runko ja tallentaa ne globaalien asetusten kautta oletusraportteihin, jolloin ne löytyvät minkä tahansa yrityksen tiedoilla haettaessa.

4.3 Yleisimmät raportit ja niiden merkitykset

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyön kannalta olennaisimmat ja kyselyssä esille tulleet raportit, joita ovat ulkoisen laskennan tuloslaskelma- ja taseraportit, vertailevat raportit (edelliset tilikaudet, toimialavertailu, budjetti) ja ennustavat raportit (veroennusteet, kassavirtaennusteet, budjettiennusteet, tuloskehitysennusteet).

Tuloslaskelma- ja taseraportit kuuluvat yrityksen lakisääteisesti pakollisiin raportteihin ja niiden kaavat ovatkin yrityksestä riippumatta samankaltaisia. Tuloslaskelmaa tarkastelemalla yritys voi seurata mm. tuloskehitystään ja absoluuttisia lukuja vertaamalla tilikausittain, nähdään helposti mihin suuntaan esimerkiksi liikevaihto, katetuotto ja nettotulos ovat kehittyneet. Taseesta selviää yrityksen varat ja velat. Taseen ja liikevaihdon luvuista saadaan laskettua monia yrityksen vakavaraisuutta, kannattavuutta ja maksuvalmiutta kuvaavia tunnuslukuja kuten velkaantuneisuus, omavaraisuus, quick ratio, current ratio ja erilaiset tuloslaskelmaan liittyvät katteet. Talgrafin avulla voidaan tuottaa helposti tuloslaskelman ja taseen sisältäviä raportteja, jotka voidaan esittää halutulla tarkkuudella.

Talgraf Raportointijärjestelmällä on helppo tuottaa raportteja, joissa vertailukohtana toimivat edelliset tilikaudet, toimialavertailu tai vaikkapa laaditut budjetit. Järjestelmään valitaan laskentakohteet ja vertailukaudet, jolloin ohjelma tuottaa raportin jossa on esillä kaikki laskentakohteiden kaudet halutulta aikaväliltä. Vertailuja voidaan siis suorittaa miltä tahansa tilikausilta ja mistä tahansa laskentakohteista. Raportit, joissa vertailuna toimivat edelliset tilikaudet ovat erityisen hyviä näyttämään yrityksen kehityksen suunnan. Toimialavertailussa valittujen laskentakohteiden lukuja verrataan kyseisen toimialan muiden toimijoiden keskimääriin lukuihin. Toimialavertailussa nähdään miten hyvin yritys menestyy muihin saman alan yrityksiin nähden. Budjettivertailun laatimiseksi kohdeyrityksen täytyy laatia ensin budjetti. Budjetin valmistuttua se on mahdollista saada esille mille tahansa raportille ja budjetin lukuja voidaan verrata toteutuneisiin lukuihin. Yrityksen, joka käyttää budjetteja toiminnassaan suositellaan seuraavan budjettien toteutumista kuukausittaisella tasolla ja reagoivan niin negatiivisiin, kuin positiivisiin poikkeamiin tilanteen edellyttämällä tavalla. Budjettiseuranta ja sitä kautta budjettieroihin vaikuttavien tekijöiden analysoiminen onnistuu nopeasti Talgraf Raportointijärjestelmällä, koska tiedot saadaan näkymään rinnakkain ja ne voidaan muokata sisältämään vain halutut tiedot halutulta ajanjaksolta.

Ennustavista raporteista yleisin on tuloskehitysennuste, joka sisältyy yleensä Talgraf Raportointijärjestelmän oletusraportteihin. Esimerkiksi tämän opinnäytetyön kyselyssä liitteenä käytetyn, tuloslaskelman ja taseen sisältävän raportin tekstiosassa on ensimmäisessä sarakkeessa kuluva tilikauden tulos helmikuun lopussa, toisessa sarakkeessa vertailukauden tulos samaan ajanjaksoon mennessä, kolmannessa sarakkeessa ero vertailukauteen ja neljännessä sarakkeessa ennuste kuluvalle tilikaudelle. Kassavirta on maksuvalmiuteen liittyvä tunnusluku, joka kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä esimerkiksi investointeihin. Kassavirtaraportteja analysoimalla pystytään selvittämään mitkä syyt vaikuttavat yrityksen rahatilanteeseen, ja mitä asioita muuttamalla sitä voidaan kehittää parempaan suuntaan. Talgraf Raportointijärjestelmän avulla voidaan laskea yrityksen rahavarat 12 kuukauden päähän. Laskelma perustuu historiaan ja sitä voidaan käyttää apuna esimerkiksi pienten investointien rahoitustarpeita laskettaessa. Suurempien investointien vaikutusaika on yleensä kyseistä ajanjaksoa pidempi, mutta 12 kuukauden ennusteesta saadaan kuitenkin hyvää tukea jatkuvan maksuvalmiuden seurannan näkökulmasta. Samoin budjettiennusteet muodostetaan historiatietojen pohjalta. Rullaavat ennusteet auttavat ohjaamaan liiketoiminnan kehitystä ja helpottavat tarvittavien muutosten tekemistä, mikäli tehdyssä budjetissa pysymisessä näkyy ongelmia. Talgraf Raportointijärjestelmä kykenee tuottamaan myös veroennusteita, joista selviää tilikauden maksettavien tai palautettavien verojen määrä. Veroennusteen voi lisätä esimerkiksi kuukausittaiseen tuloslaskelma- ja taseraporttiin, jolloin pystytään seuraamaan tarvittavien ennakkoerojen määrää. Veroennusteet muodostuvat viimeisten kumulatiivisten toteutumien ja trendien perusteella.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyön tutkimusosuuden tarkoitus oli selvittää Laskentavalio Ky:n yritysasiakkaiden raportoinnin nykytilaa ja kiinnostusta saada kattavampaa raportointia. Tutkimus pyrki selvittämään myös millaista tietoa ja minkälaisessa muodossa yritysasiakkaat haluaisivat mieluiten.

Tutkimus päätettiin suorittaa kvantitatiivisena eli määrällisenä kyselytutkimuksena. Kyselyyn osallistivat kaikki kohderyhmään kuuluvat Laskentavalio Ky:n asiakkaat. Kysely koostui 15 strukturoidusta kysymyksestä ja yhdestä avoimesta kysymyksestä.

5.1 Kohderyhmä

Kohderyhmäksi valittiin koko Laskentavalio Ky:n voittoa tavoittelevat asiakkaat, joiden kirjanpitoa tehdään kuukausittain. Pois rajattiin ainoastaan asunto-osakeyhtiöt ja yhdistykset. Laskentavalio Ky:n asiakaslista koostui lokakuussa 2013 80:stä eri yrityksestä. Kysely lähti lopulta 57:lle eri yritykselle ja pois rajattiin 23. Näistä 6 oli yhdistyksiä ja 2 asunto-osakeyhtiötä. Loput 15 olivat joko siirtymässä pois, kuolinpesän alaisuudessa, vahvasti sidoksissa johonkin jo kyselyyn osaa ottavaan yritykseen (esim. saman yrityksen alaisuudessa), tai jo kyselyyn osaa ottavan yrityksen vanhoja yhtiömuotoja.

Rajaus suoritettiin manuaalisesti asiakastulostuslistasta, jossa näkyvät yritystunnus ja yrityksen nimi. Toimeksiantajan ohjeiden mukaisesti rajattiin kohderyhmään kuulumattomat yritykset pois ja lista tarkistettiin useaan kertaan.

Perusjoukkona eli tutkittavana kohderyhmänä voidaan pitää siis kaikkia Laskentavalio Ky:n aktiivisia yritysasiakkaita.

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen kyselytutkimus, koska tutkimus haluttiin suorittaa kokonaistutkimuksena perusjoukosta. Pohdimme myös kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta vaihtoehtona, jolloin kysely olisi suoritettu haastatteluina osasta perusjoukkoa. Määrällisen tutkimuksen sanotaan tavoittelevan enemmän yleiskäsityksiä ja laadullisen tutkimuksen yksityiskohtia. Toisaalta myös määrällisellä tutkimuksella voidaan selvittää yksityiskohtia. (Vehkalahti 2008, 13). Tarkoituksenmukaista on kuitenkin saada enemmänkin kuva koko asiakaskunnan kiinnostuksesta Talgraf Raportointijärjestelmää kohtaan ja samalla tehdä ohjelman olemassaoloa tunnetuksi.

Koko perusjoukon ollessa näinkin pieni (57 asiakasta), haluttiin panostaa korkeaan vastausprosenttiin. Kysely toteutettiin kirjekyselynä, jossa jokainen asiakas sai saatekirjeen, kolmen sivun mittaisen kyselyn, Talgraf Raportointijärjestelmällä tuotetun esimerkkiraportin ja vastauskuoren. Vastausprosenttia pyrittiin parantamaan lähettämällä muistutus ja uusintakysely sähköpostina ensimmäisen kyselyn eräpäivän sulkeuduttua. Suurimman osan asiakkaista koettiin huomaavan paremmin huolitel-

lun kirjeen, joka sisältää kyselyn ja valmiin vastauskuoren. Sähköposti on helpompi sivuuttaa ja osa asiakkaista ei välttämättä käytä sähköpostia aktiivisesti. Toisaalta uusintakysely on helpompi liittää sähköpostiin ja ne asiakkaat, jotka suosivat sähköistä muotoa heräävät mahdollisesti vastaamaan sähköpostin saatuaan.

Kyselylomake ja saatekirje tehtiin käyttäen Microsoft Office Wordia. Kyselylomake koostuu viidestä osiosta; yrityksen perustiedot, nykyinen raportointi, raporttien sisältö, raporttien ulkoasu ja raporttien hinnoittelu. Ensimmäiset 15 kysymystä sisälsivät vastausvaihtoehdot välillä ”a-j”, riippuen kysymyksestä. Viimeinen kysymys oli avoin, ja siinä tiedusteltiin mielipiteitä liitteenä olevasta esimerkki-raportista.

Saatekirjeen ensimmäisessä kappaleessa esiteltiin lyhyesti kyselyn tarkoitus, aihealue, kohderyhmä ja viimeinen vastauspäivämäärä. Toisessa kappaleessa käsitellään Talgraf Raportointijärjestelmää yleisesti. Kolmannessa kappaleessa kerrotaan luottamuksellisuudesta ja annetaan yhteystiedot mahdollisia kysymyksiä varten. Lisäksi saatekirjeen alaosassa selostetaan liitteenä olevan esimerkkiraportin sisältö tiivistettynä.

Vastaukset käsiteltiin käyttäen Microsoft Office Exceliä. Lähetettyjen kyselyjen ja sitä myötä saatujen vastausten määrän ollessa kohtuullisen pieni, Excelin todettiin olevan kaikista yksinkertaisin ja tehokkain väline. Materiaalin vähäisyyden ja kysymysten laadun takia tilastollisten menetelmien käyttöä ei koeta tarkoituksenmukaiseksi ja Excelin kaavat sekä diagrammit kykenevät antamaan riittävän tarkkuuden. Tutkimusmenetelmiä opiskelleena pystyisin tarvittaessa syöttämään luvut kaavoihin myös manuaalisesti, ilman tilasto-ohjelmaa.

5.3 Kyselyn tavoite

Kyselyn tavoitteeksi asetettiin saada vastausprosentti mahdollisimman korkeaksi. Kyselyn tulosten haluttiin olevan enemmän kuin suuntaa antavia, joten uusintakyselyn jälkeen tavoitteena oli saada vähintään puolet kyselyyn osallistujista antamaan vastauksensa. Mikäli vastausprosentti kuitenkin jää tämän alle, teimme oletuksen, että suurin yksittäinen syy kyselyyn vastaamatta jättämiseen voi olla kiinnostuksen puute Talgraf Raportointijärjestelmää kohtaan. Tällöin noudatamme varovaisuutta tuloksia analysoidessa ja johtopäätöksiä tehdessä.

Osatavoitteena oli tehdä ohjelmaa tunnetuksi asiakkaiden keskuudessa. Uskon, että tähän päämäärään päästään joka tapauksessa, mikäli kysely saavuttaa kohdehenkilöt. Osana kyselyn vastausprosentin parantamista ja saavuttavuuden varmistamista, Laskentavalio Ky:n henkilöstöä on ohjeistettu muistuttamaan kyselystä myös asiakaskontaktien merkeissä.

5.4 Tulosten analysointi

Tuloksista muodostetaan pylväs- ja ympyrädiagrammeja. Jokainen kysymys käsitellään erikseen, mutta kokonaiskuvan selkeyttämiseksi osio ”kyselyn tulokset” jaetaan kappaleisiin aihealueittain.

Esimerkiksi raportoinnin nykytilasta kerrotaan kokonaisuudessaan erikseen, jonka jälkeen siirrytään kysymyskohtaiseen analyysiin. Kyselyn vastauksia käsiteltäessä kiinnitetään erityistä huomiota yksilöllisen palvelun merkitykseen, jota toimeksiantajana toimiva tilitoimisto tarjoaa. Näin ollen jokaisella vastauksella on merkitystä, ja varsinkin raporttien sisältöä koskevista vastauksista kaikki kannatusta saaneet osa-alueet ovat tärkeitä.

Kappaleessa ”johtopäätökset” keskitytään saatuun kokonaiskuvaan. ”Johtopäätökset” perustuvat kyselyyn ja kappale sisältää kehitysehdotuksia ja ideoita, joilla voidaan kehittää nykyistä raportointipalvelua ja millä keinoin Talgraf Raportointijärjestelmä tuo parhaiten lisäarvoa Laskentavalio Ky:lle ja sen asiakkaille.

5.5 Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti

Kappaleessa arvioidaan lyhyesti tutkimuksen luotettavuutta (reliabiliteetti) ja pätevyyttä (validiteetti). Tutkimus on validi, mikäli tutkimuksen kohderyhmä ja kysymykset ovat oikeat. Validiteetin kannalta on olennaista, että tutkimuksen tavoite on määritelty ja mittausmenetelmä mittaa juuri tutkittavaa ominaisuutta. Validiteetin kannalta ongelmakohtia ovat esimerkiksi informaatio, joka jää mittauksen ulkopuolelle, tutkimuksen harhautuminen aiheesta ja mittausmenetelmän valinta. Reliabiliteetilla taas tarkoitetaan mittaustulosten toistettavuutta ja sitä etteivät tutkimustulokset johdu sattumasta. Samoissa olosuhteissa, samoilla kysymyksillä täytyy saada samat tulokset. Tutkimuksen validiteetti on suoraan verrannollinen reliabiliteetin tasoon. Reliabiliteetti sen sijaan voi olla hyvinkin korkea, vaikka validiteetti olisi huono. Tällöin aiheesta on kuitenkin harhautettu, ja mitatut tulokset eivät ole tarkoituksenmukaisia. Tutkimuksen validius täytyy siis ensin varmistaa (Hiltunen, Leena 2009).

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Talgraf Raportointijärjestelmän käyttötarve ja lisäarvo tilitoimistolle ja sen asiakkaille. Mittausmenetelmä kattaa kaikki laskentavalion asiakkaat ja kysymyksiä tehdessä huomioon on otettu yritysten näkökulma aiheeseen. Tutkimusongelman kannalta olennaimmat kysymykset ovat kysymys numero 8 ”Olisiko yrityksellänne tarvetta saada kattavampia raporteja nykyisten lisäksi?”, kysymys numero 14 ”Mikäli olisitte kiinnostunut saamaan jotain edellä mainituista raporteista, olisitteko valmis maksamaan niistä?” ja kysymys numero 15 ”Minkälaisista lisäarvoa kokisitte kattavamman raportoinnin tuovan yrityksellenne?”. Kyseiset kysymykset ovat yksinkertaisia ja yksiselitteisiä. Kaikki kyselyyn vastaajat myös ottivat osaa niihin. Kysymys numero 8 kartoittaa kattavamman raportoinnin tarpeen, kysymys numero 14 raportointiohjelman lisäarvon tilitoimistolle ja kysymys numero 15 raportointiohjelman lisäarvon yritysasiakkaille. Loput kysymyksistä ovat lähinnä tarkentavia, ja pyrkivät kartoittamaan tulevaisuudessa käytettävien raporttien sisältöä. Kyselyn perusjoukon ollessa suhteellisen pieni ja vastausprosentin jäädessä alhaiseksi, pystyin tarkastelemaan vastauksia yksityiskohtaisesti. Kysymysten ja vastausten ollessa loogisia ongelmana voidaan pitää ainoastaan kyselyn alhaista vastausprosenttia. Kysymys numero 12 ”Oletteko tyytyväisiä nykyisiin raportteihin, vai voisiko ne saada selkeämmässä/kattavammassa muodossa?” kuitenkin sisältää virheen. Kysymyksestä olisi pitänyt muodostaa kaksi erillistä kysymystä, jotta ne asiakkaat, jotka ovat tyytyväisiä raportteihin, mutta silti haluaisivat saada ne selkeämmässä muodossa, olisivat

voineet vastata jatkokysymyksiin. Kysymystä käsiteltäessä onkin arvioitu myös ne vastaukset, joissa asiakas on tyytyväinen nykyiseen raportointiin, mutta on silti merkinnyt vaihtoehtoja jatkokysymyksistä. Kysymystä pidetään kuitenkin epäonnistuneena, ja sen vastaukset käsitellään suuntaa antavina. Vastausten analysoinnissa huomiota kiinnitettiin myös kysymyksiin, joissa vastaaja pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon, tai johon kaikki kyselyyn vastaajat eivät ottaneet osaa. Tulosten esittelyn kannalta esimerkiksi ympyrädiagrammi saattoi olla harhaanjohtava, joten vaihtoehtoksi otettiin palkkidiagrammit.

Reliabiliteetin kannalta oleellisinta tässä tutkimuksessa on vastausprosentti. Kyselyn tavoitteeksi otettiin saada puolet Laskentavalio Ky:n asiakkaista vastaamaan kyselyyn. Vastauksia tuli 57:stä kyselylomakkeesta aluksi kuitenkin vain 9 kpl (15,8 %) ja uusintakyselyn jälkeen 16 kpl (28,1 %). Tili-toimiston palvelun kannalta ei kuitenkaan ole tarpeellista saada aikaan absoluuttisia lukuja, vaan selvittää asiakkaiden asenteita raportointiohjelmasta kohtaan ja pystyykö Laskentavalio Ky saamaan lisäarvoa raportointiohjelmasta. Kyselyn tulokset ovat riittäviä, jotta voidaan vastata tutkimusongelmaan. Jokainen vastaus on käsitelty yksityiskohtaisesti ja huomiota on kiinnitetty katoon, sekä sen syihin. Tutkimusta voidaan pitää reliaabelina, koska kysely on toistettavista samasta aineistosta ja koska tutkimusongelmaan on pystytty vastaamaan selkeästi.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Kirjekyselynä toteutettu tutkimus lähetettiin ensimmäisen kerran Laskentavalio Ky:n asiakkaille 18.10.2013 ja vastausaikaa annettiin kaksi viikkoa. Kyselykierros tuotti yhdeksän vastausta, joka on 15,8 % koko kyselyn vastaanottajista. Ensimmäisen kyselykierroksen tuloksien noutamisen jälkeen 4.11.2013 lähetettiin uusintakysely sähköpostilla kaikille, joiden osoitteet löytyivät Laskentavalio Ky:n listoilta. Loput saivat muistutuksen tekstiviestillä matkapuhelimeen. Toinen kyselykierros nosti vastausten määrän kuuteentoista, jolloin koko kyselyn vastausprosentti oli 28,1.

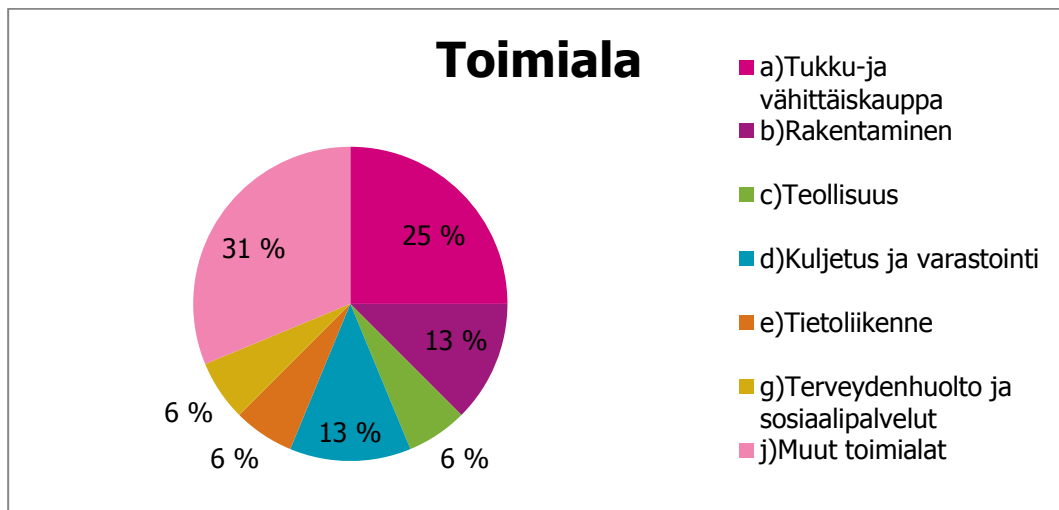
Tämä kappale on jaettu alaotsikoihin kyselyn aihealueiden perusteella, joista jokaisessa selostan kokonaiskuvan osa-alueesta, jonka jälkeen siirryn kysymyskohtaiseen käsittelyyn. Käytän työkaluina Microsoft Office Excelillä tuotettuja ympyrä- ja palkkidiagrammeja. Kaikki kyselyyn liittyvät viestit ja itse kysely löytyvät opinnäytetyön liitteistä.

Kaikkia vastauksia käsiteltäessä noudatetaan varovaisuutta vastausmateriaalin vähäisyyden takia. Tulokset ovat pääasiassa suuntaa antavia, vaikka tärkeimmät kysymykset liittyen esimerkiksi raportointiohjelman hinnoitteluun ja lisäarvoon asiakkaille antoivatkin melko selkeitä tuloksia.

6.1 Yrityksen perustiedot

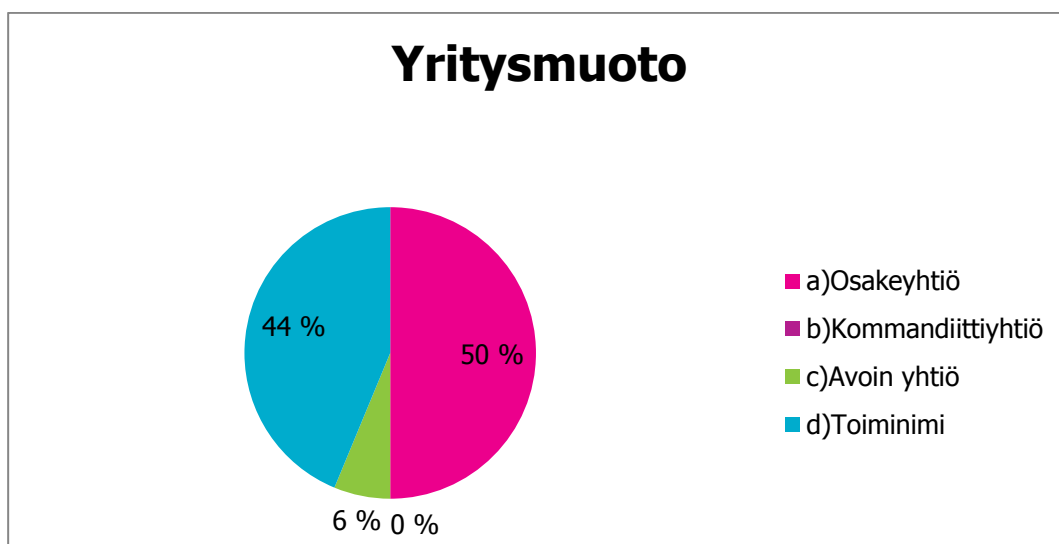
”Yrityksen perustiedot” kartoitti vastaajien jakaumaa yrityksen koon, yhtiömuodon ja toimialan suhteen. Kyselyn vastaukset noudattavat melko hyvin Laskentavalion kaikkien asiakkaiden jakaumaa. Tuloksissa on mielenkiintoista se, että kiinnostus raportointia kohtaan ei vaikuta olevan riippuvainen yrityksen koosta, vaan pienet toiminimetkin olisivat valmiita maksamaan raporteista. Kaikki kyselyn osanottajat vastasivat kaikkiin alueen kysymyksiin. Vastaaja pystyi valitsemaan vain yhden vaihtoehdon jokaisesta kysymyksestä.

Yksi vastaus merkitsee kuviossa n. 6 % aluetta. Suosituin vastaus oli ”muut toimialat” (n=5). Yritykset eivät mahdollisesti olleet varmoja mihin kategoriaan heidän toimintansa sijoittuisi, joten helpommaksi vastaukseksi muodostui neutraali ”muu toimiala”. Kuviosta on jätetty pois ”rahoitustoiminta”, ”majoitus ja ravitsemistoiminta” ja ”kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut”, koska kyseiset kohdat eivät saaneet kannatusta.

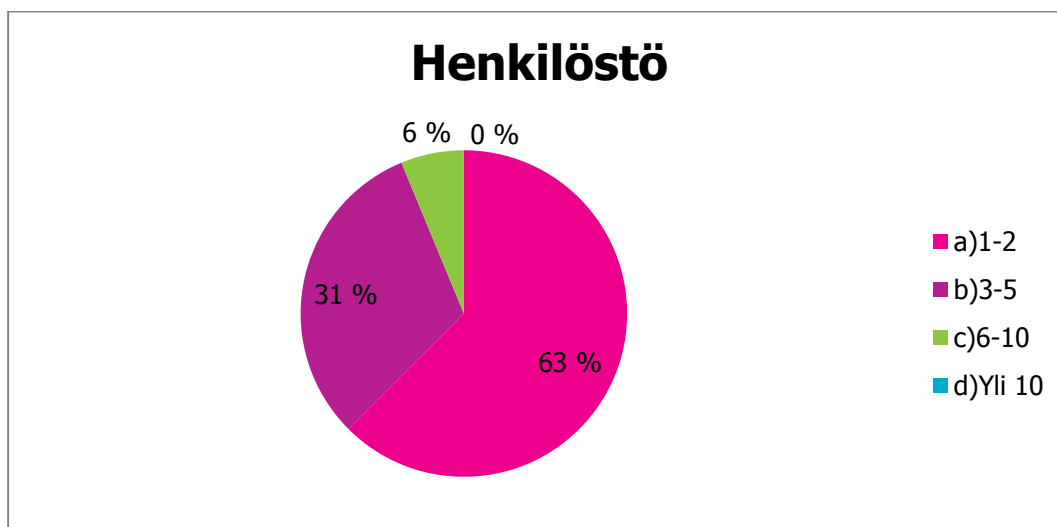
(Kuvio 1. Toimiala)

Vastaukset jakautuivat pääasiassa yleisimpien yhtiömuotojen ”osakeyhtiö” ja ”toiminimi” kesken. Vastaajista yhdellä yhtiömuotona toimi ”avoin yhtiö”. Laskentavalio Ky:n kaikista asiakkaista nämä ovat ylivoimaisesti yleisimmät yhtiömuodot.

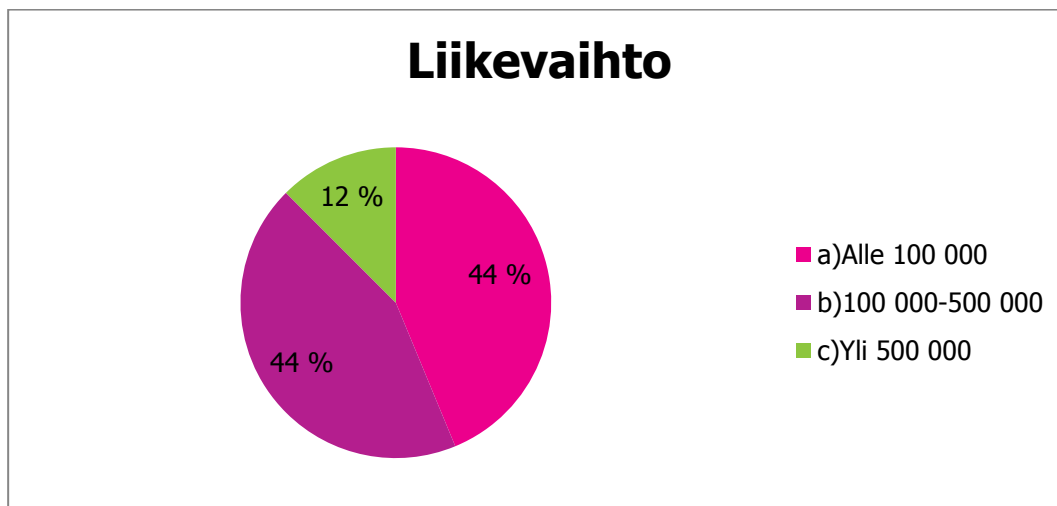
(Kuvio 2. Yritysmuoto)

Vastaajista suurin osa ilmoitti henkilöstömääräkseen "1-2" (n=10). Kaikki toiminimet kuuluivat tähän luokkaan ja suuremmat yritykset olivat yhtiömuodoltaan joko osakeyhtiöitä, tai avoimia yhtiöitä (1 kpl). Henkilöstömäärä ei ylittänyt kymmentä missään yrityksessä, joka otti osaa kyselyyn.

(Kuvio 3. Henkilöstö)

Liikevaihto oli vastaajayrityksissä paljolti verrannollinen henkilöstömäärään. Eniten kannatusta saivat "alle 100 000" ja "100 000-500 000", molemmissa vastaajia 7 kpl. Asteikon voidaan todeta olleen hyvin määritelty vastauksiin nähden.

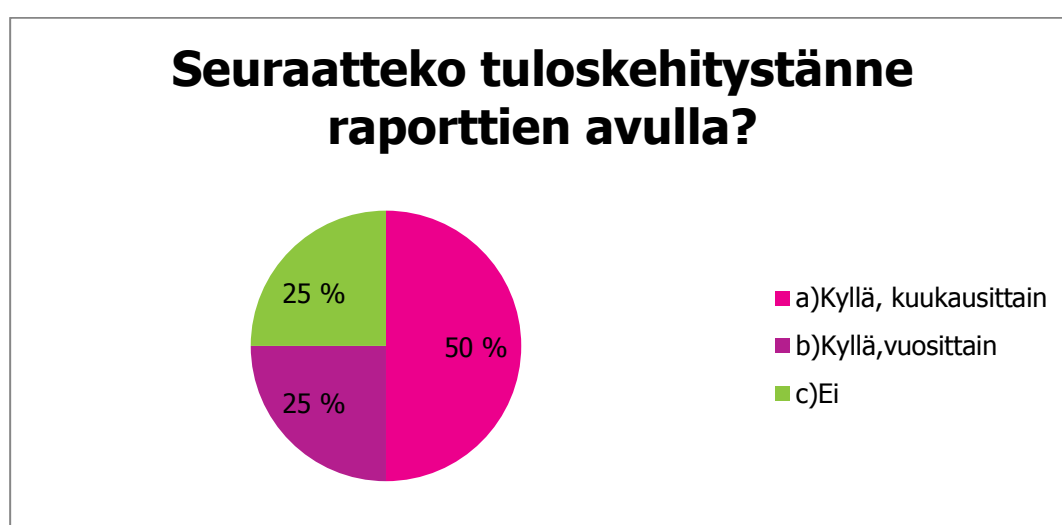
(Kuvio 4. Liikevaihto)

Osa-alue selvitti lyhyesti yrityksen raportoinnin nykytilaa. Ensimmäisenä kysyttiin seuraako yritys tuloskehitystään, jonka jälkeen kartoitettiin raporttien sisältöä ja mistä ne saadaan. Kaikki yritykset vastasivat kysymyksiin 5. ja 7. Vastauksista käy selkeästi ilmi, että suurin osa vastaajista seuraa tuloskehitystään joko kuukausittain tai vuosittain. Suurin osa vastaajista saa raporteja pelkästään tilitoimistolta, ja ne käsittävät vain pakolliset tuloslaskelma- ja taseraportit. Kysymykseen 6. vastasivat vain yritykset, jotka ilmoittivat seuraavansa tuloskehitystään raporttien avulla. Vain pieni osa ilmoitti käyttävänsä sisäiseen laskentaan liittyviä raporteja, joita esimerkiksi Talgrafilla voidaan tuottaa. Li-

säämällä yritysten tietoisuutta sisäisen laskennan merkityksestä kiinnostusta raportointiohjelmia kohtaan voitaisiinkin mahdollisesti lisätä.

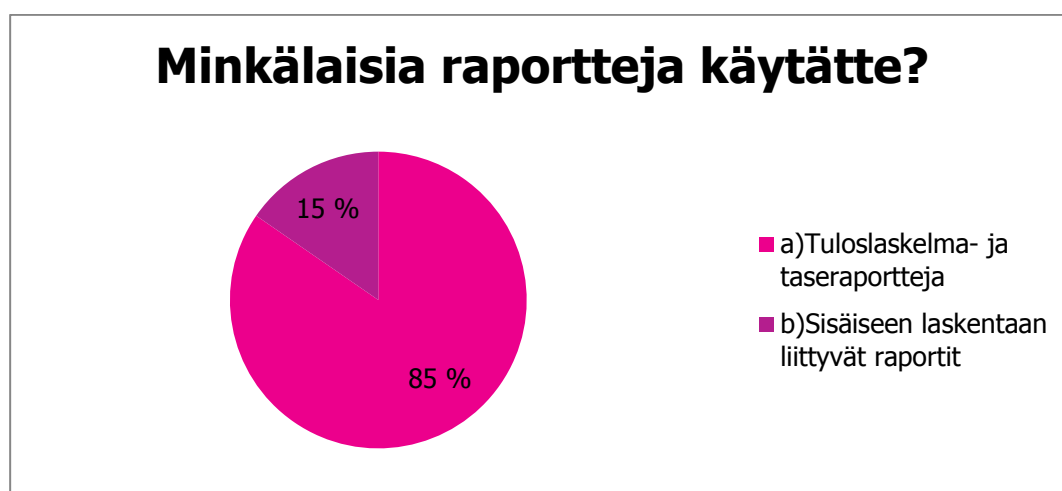
Useimmissa kysymyksissä vastaaja voi valita useampia vaihtoehtoja, joten ympyrädiagrammi on liian harhaanjohtava. Kaikissa kysymyksissä selostetaan auki vastausten jakaumaa ja osaan on valittu pylväsdiagrammi selkeyden vuoksi.

Tasan puolet (n=8) vastasi seuraavansa tuloskehitystään kuukausittain. Loput 8 vastaajaa jakautui kahteen osaan niiden kesken, jotka eivät seuraa tuloskehitystään, tai seuraavat sitä vain vuosittain. Yrityksen koko ei vaikuttanut merkittävästi vastausten jakaumaan. Vastaaja pystyi vastaamaan vain yhteen kohtaan, koska kuukausittain raportoinnin seuranta sisältää myös vuosittaisen seurannan.

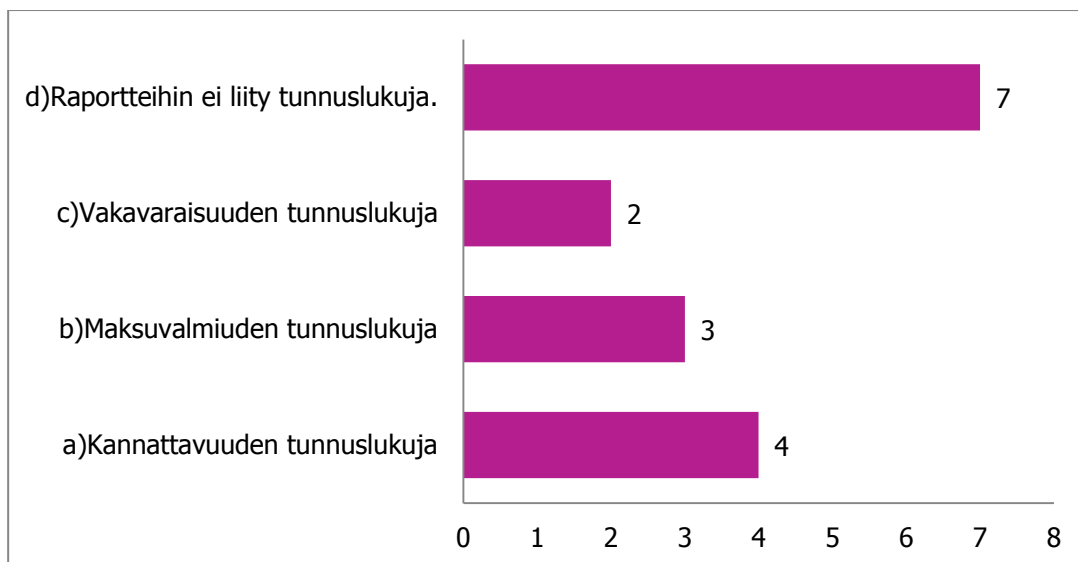
(Kuvio 5. Tuloskehityksen seuranta)

Kysymys sisälsi lisäkohdan niille, jotka ilmoittivat seuraavansa tuloskehitystään raporttien avulla (n=12). Kysymyksessä selvisi, että valtaosa käyttää vain tuloslaskelma- ja taseraportteja. Sisäisen laskennan raportteja ilmoitti käyttävänsä lisäksi tai pelkästään 2 kappaletta vastaajista.

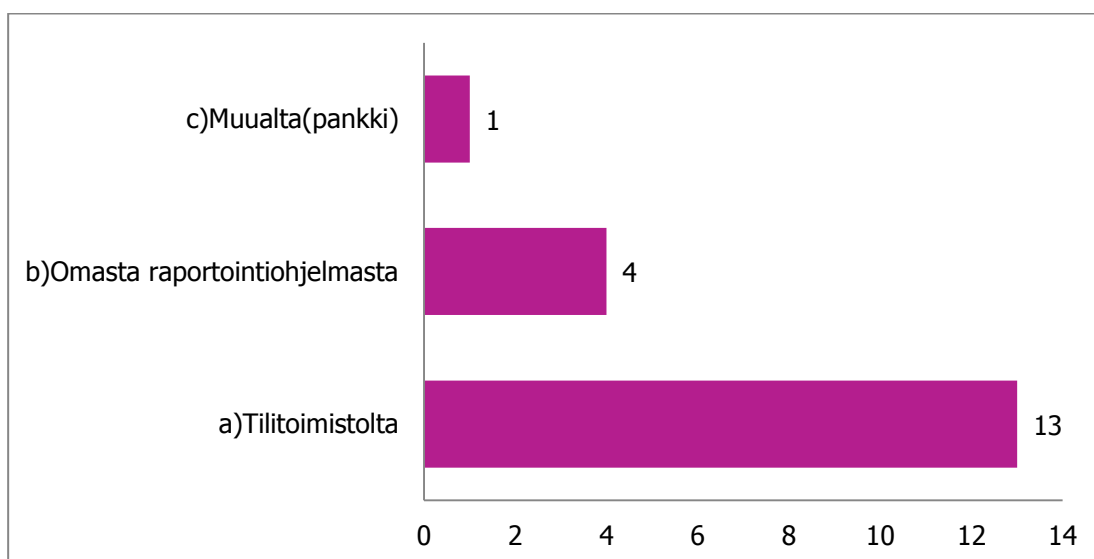
(Kuvio 6. Raporttien jakauma)

Kysymyksen ohittivat ne vastaajat, jotka eivät seuranneet tuloskehitystään edes vuosittain. Vastauksia antoi siis vain 75 % kyselyyn vastaajista (n=12). Vastausten jakaumaa kuvaa paremmin palkki-diagrammi, josta käy ilmi että vastaajista suurimmalla osalla (58,3 %), raportteihin ei liity tunnuslukuja. Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon, loput vastaajista (n=5) ilmoitti käyttävänsä alla olevassa suhteessa vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja kannattavuuden tunnuslukuja.

(Kuvio 7. Raporttien tunnusluvut)

Kysymyksessä vastaaja sai valita useamman vaihtoehdon. Vastaajista 81,25 % (n=13) ilmoitti saavansa raportteja tilitoimistolta. Vastaajista 6,25 % (n=1), sai raportteja pelkästään pankilta ja 25 % (n=4) tilitoimistolta ja omasta raportointiohjelmastaan, tai pelkästään omasta raportointiohjelmastaan.

(Kuvio 8. Raporttien lähde)

6.2 Raporttien sisältö

Aihealueen ensimmäisessä kysymyksessä kysytään yksiselitteisesti, onko yrityksellä tarvetta saada kattavampia raportteja nykyisten lisäksi. Kysymys on yksi kyselyn tärkeimmistä, sillä se selvittää asiakkaiden asenteita raportointia kohtaan. Mikäli vastaajalla ei ole tarvetta kattavammalle raportoinnille, hän voi siirtyä suoraan seuraavaan aiheeseen. Vastausmateriaalin vähäisyyden takia tämä aiheutti kuitenkin ongelman aihealueen jatkokysymyksissä, sillä vain 19 % (n=3) vastaajista ilmoitti tarpeensa kattavampaa raportointia kohtaan ja näin ollen vastasi kysymyksiin 9-11. Näiden kysymysten vastauksia tarkastellessa täytyykin noudattaa erityistä varovaisuutta ja pitää niitä lähinnä suunta-antavina. Kyse on kuitenkin henkilökohtaisesta palvelusta, joten jokainen vastaus on merkityksellinen. Kannatusta saaneet raporttimallit ja tunnusluvut otetaan huomioon valmiita raporttipohjia luodessa. Vastaajat saivat valita jatkokysymyksissä useampia vaihtoehtoja. Huomionarvoista on, että kaikki kattavammasta raportoinnista kiinnostuneet merkitsivät useita eri kohtia raporttien sisältöön liittyen.

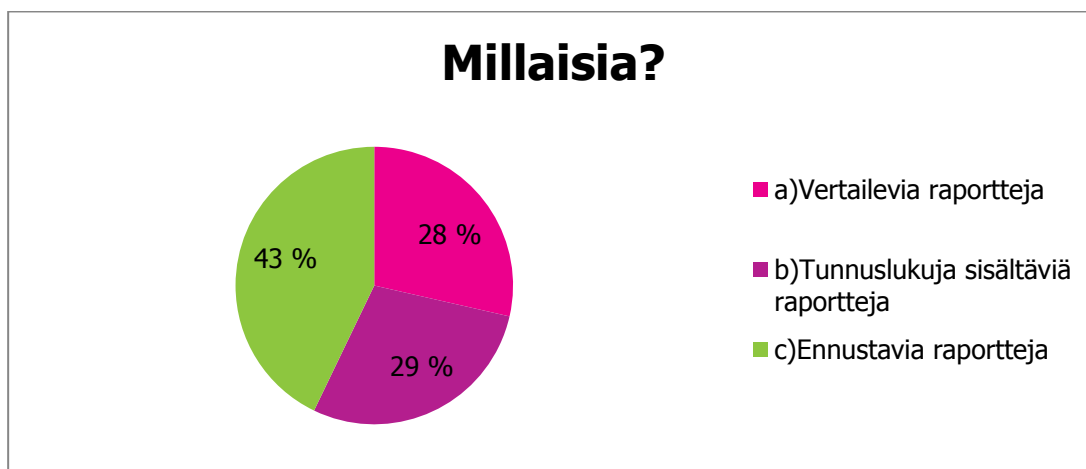
Yrityksen koolla ei ollut merkittävää vaikutusta vastausten jakaumaan. Luonnollisesti ne vastaajat, jotka eivät seuranneet tuloskehitystään, eivät myöskään halunneet kattavampia raportteja. Mielenkiintoista oli, että uusintakyselyyn vastaajista kenelläkään ei ollut tarvetta kattavammalle raportoinnille. Tämä vahvistaa osaltaan oletusta siitä, että suurin yksittäinen syy kyselyyn vastaamatta jättämiselle on juurikin kiinnostuksen puute. Kyse voi kuitenkin olla myös sattumasta.

Olisiko yrityksellänne tarvetta saada kattavampia raportteja nykyisten lisäksi?

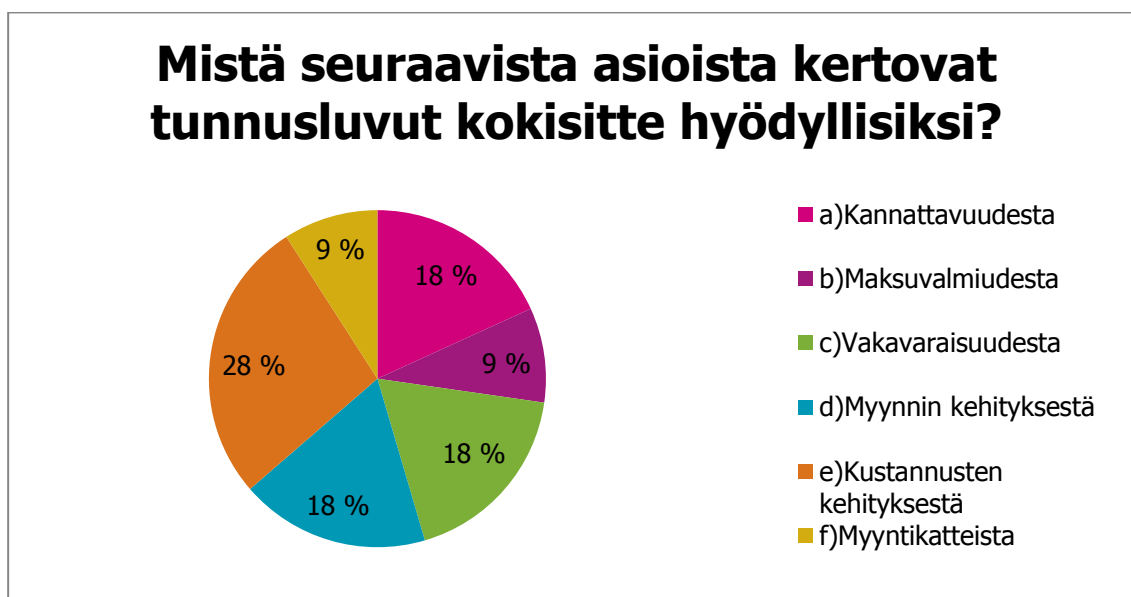
(Kuvio 9. Tarve kattavammille raporteille)

Kysymys sisälsi jatkokysymyksen niille, jotka kokivat tarvetta kattavammille raporteille. Vastaajat saivat valita useampia vaihtoehtoja. Kysymykseen otti osaa vain 3 vastaajaa, joista kaikki ilmoittivat tarpeelliseksi ennustavat raportit (n=3). Yksi vastaajista merkitsi kaikki raportit tarpeelliseksi ja loput kaksi vastaajaa joko ”tunnuslukuja sisältävät raportit”, tai ”vertailevat raportit”.

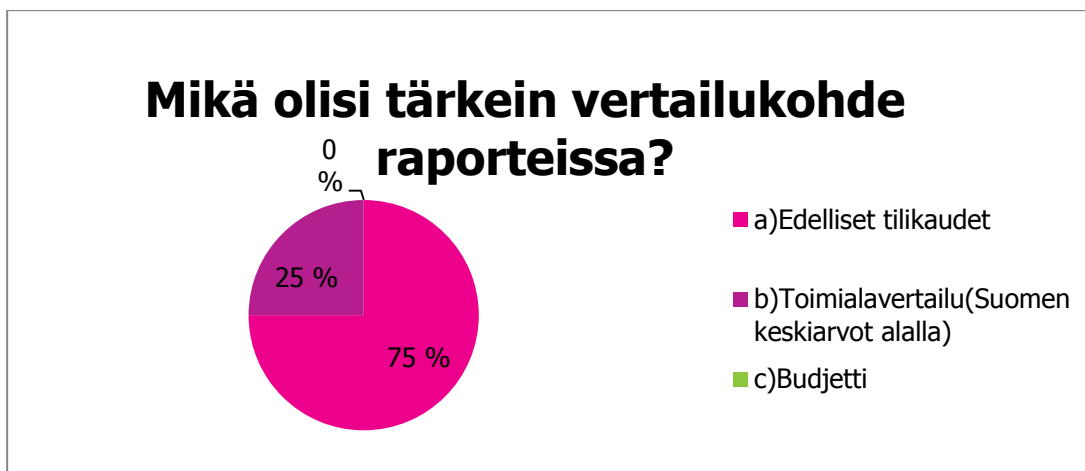
(Kuvio 10. Millaiset raportit)

Yksi vastaus kuviossa merkitsee n. 9 % osuutta. Kaikki vastaajat kokivat kustannusten kehityksen hyödylliseksi. Kaikki vastaajat valitsivat vähintään 3 hyödyllistä tunnuslukua. Kaikki annetut kohdat saivat kannatusta.

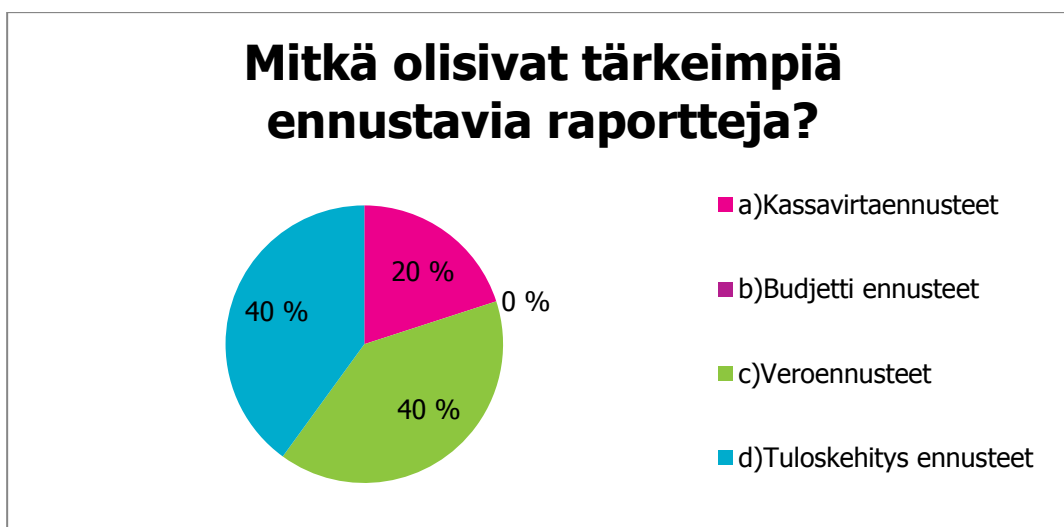
(Kuvio 11. Hyödylliset tunnusluvut)

Kaikki vastaajat valitsivat ”edelliset tilikaudet” tärkeäksi vertailukohdaksi raporteissa. Yksi vastaajista oli valinnut lisäksi ”toimialavertailun”. Kysymyksessä oli hieman epäselvää, valittiinko vain tärkein vertailukohde. Budjetti ei saanut ollenkaan kannatusta vertailukohteena.

(Kuvio 12. Raporttien vertailukohde)

Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon. Kaikki kohdat lukuun ottamatta budjettiennusteita saivat kannatusta. Mielenkiintoisena voidaan pitää budjettiin liittyvien ennusteiden tai vertailujen kiinnostuksen puutetta. Budjetti ja sen seuranta on kuitenkin yksi tärkeimmistä talouden työkaluista. Opinnäytetyössä käsitellään vain Talgraf Raportointijärjestelmää, koska toimeksiantaja yrityksellä ei ole käytössään Talgraf Budjetointijärjestelmää. Emme näin ollen paneudu enempää pohtimaan budjettiseurantaa tai miksei yritykset osoittaneet kiinnostusta sitä kohtaan.

(Kuvio 13. Tärkeimmät ennustavat raportit)

6.3 Raporttien ulkoasu

Raporttien ulkoasuun liittyen käsiteltiin vain kaksi kysymystä. Ensimmäinen kysymyksen ”Oletteko tyytyväisiä nykyisiin raporteihin, vai voisiko ne saada kattavammassa/selkeämmässä muodossa?” oli tarkoitus sulkea pois vastaaminen seuraavaan kysymykseen, mikäli asiakas on tyytyväinen nykyisiin raporteihin. Kysymyksessä on kuitenkin virhe, joka on voinut aiheuttaa hämmennystä. Kysymys numero 12 olisi pitänyt muotoilla toisin, jotta asiakkaat ketkä ovat tyytyväisiä raporteihin, mutta ha-

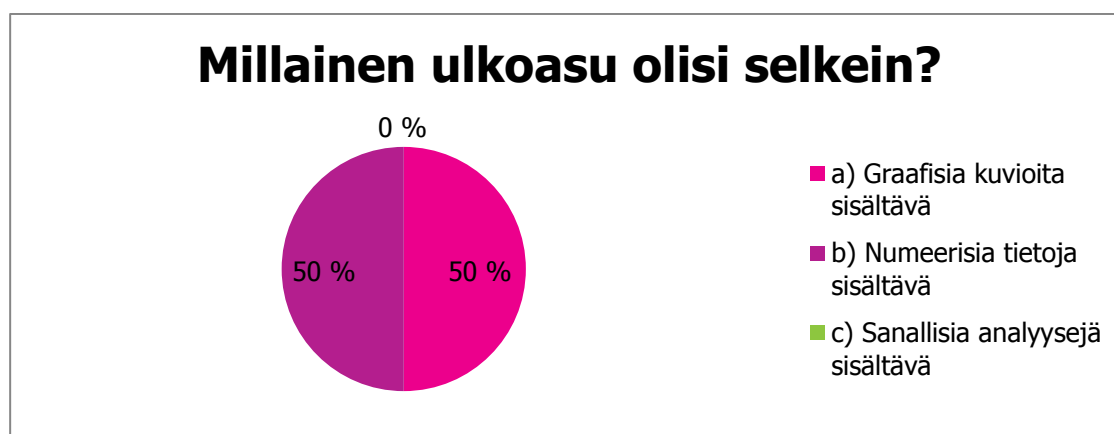
luisivat saada niitä kattavammassa/selkeämmässä muodossa, pystyisivät vastaamaan myös jälkimmäiseen kysymykseen ”Millainen ulkoasu olisi selkein?”. Virheestä johtuen, kaikki ulkoasuun liittyvät vastaukset käsitellään.

Kaikki kyselyn osanottajat vastasivat kysymykseen ja heistä 87 % (n=14) on tyytyväisiä nykyisiin raportteihin. Vastaajista vain kaksi ilmoitti, että ei ole tyytyväinen raportteihin ja ne voisi saada selkeämmässä/kattavammassa muodossa. Kysymys olisi pitänyt erotella kahteen eri osaan, jotta vastaus olisi yksiselitteinen. Pidämme kuitenkin selvänä, että valtaosa vastaajista on tyytyväinen nykyisiin raportteihin.

(Kuvio 14. Tyytyväisyys nykyisiin raportteihin)

Alun perin oli tarkoitus, että vain edelliseen kysymykseen ”Ei” vastauksen valinneet ottavat kantaa ulkoasua koskevaan kysymykseen. Kysymyksessä olevasta virheestä johtuen, kaikki vastaukset kuitenkin otettiin huomioon. Kysymyksessä vastaaja sai valita useampia vaihtoehtoja. ”Sanallisia analyysejä sisältävät” eivät saaneet lainkaan kannatusta, kun taas graafiset kuviot ja ”numeerisia tietoja sisältävä” saivat molemmat 50 % vastauksista (n=3).

(Kuvio 15. Selkein ulkoasu)

6.4 Raporttien hinnoittelu

Viimeinen osio kyselyssä on kaikista tärkein koko opinnäytetyön tavoitteen kannalta. Ensimmäinen kysymys selvittää raportointiohjelman lisäarvoa tilitoimistolle ja toinen raportointiohjelman lisäarvoa asiakasyrityksille. Kysymykset ovat yksiselitteisiä ja kaikki vastaajat ottivat osaa niihin. Kysymykset ovat tarkoituksella sijoitettu kyselyn loppuosaan, jotta vastaaja on päässyt orientoitumaan riittävästi aiheeseen. Saatekirje, esimerkkiraportti ja osiot; raportoinnin nykytila, raporttien sisältö ja raporttien ulkoasu esittelevät osaltaan raportointiohjelman mahdollisuuksia yritykselle. Viimeistä osiota pidämme onnistuneena, ja positiivisena yllätyksenä että peräti 44 % vastaajista olisi valmiita maksamaan raporteista, mikäli olisi niistä kiinnostunut. Lisäarvo yritykselle itselleenkin on selvää, sillä vain 31,25 % vastaajista ei kokenut raportoinnin tuovan minkäänlaista lisäarvoa yritykselle. Ongelma raportointiohjelman käyttöönotossa tuskin onkaan sen veloittaminen tai tarpeellisuus, vaan markkinointi, sillä yrityksistä suurin osa ei lisäarvosta huolimatta koe kattavampaa raportointia tarpeelliseksi.

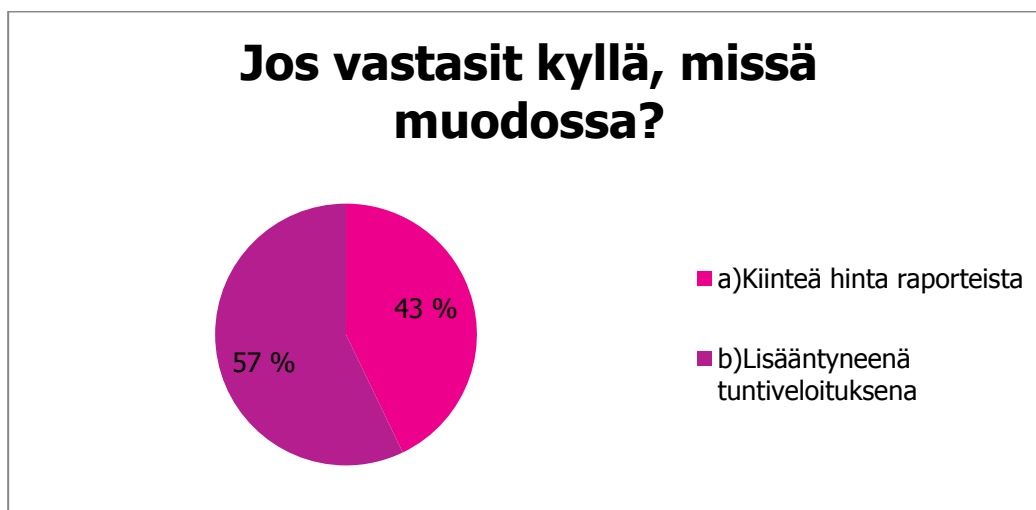
Kyselyyn vastanneista yritysasiakkaista 44 % (n=7) olisi valmiita maksamaan raporteista, mikäli olisi niistä kiinnostunut. Aiemmin raporttien sisältöä käsittelevissä kysymyksissä kuitenkin tuli ilmi, että vain 19% (n=3) koki tarvetta kattavammalle raportoinnille. Tarvetta kokeneista 67 % (n=2) olisi valmiita myös maksamaan raporteista. Kysymyksellä voidaan joka tapauksessa todistaa raportointiohjelman lisäarvo tilitoimistolle, sillä Laskentavalio Ky:n asiakaskunnassa on asiakkaita, jotka kokevat tarvetta kattavammalle raportoinnille ja ovat valmiita maksamaan siitä.

Mikäli olisitte kiinnostunut saamaan jotain edellä mainituista raporteista, olisitteko valmiit maksamaan niistä?

(Kuvio 16. Raporteista maksaminen)

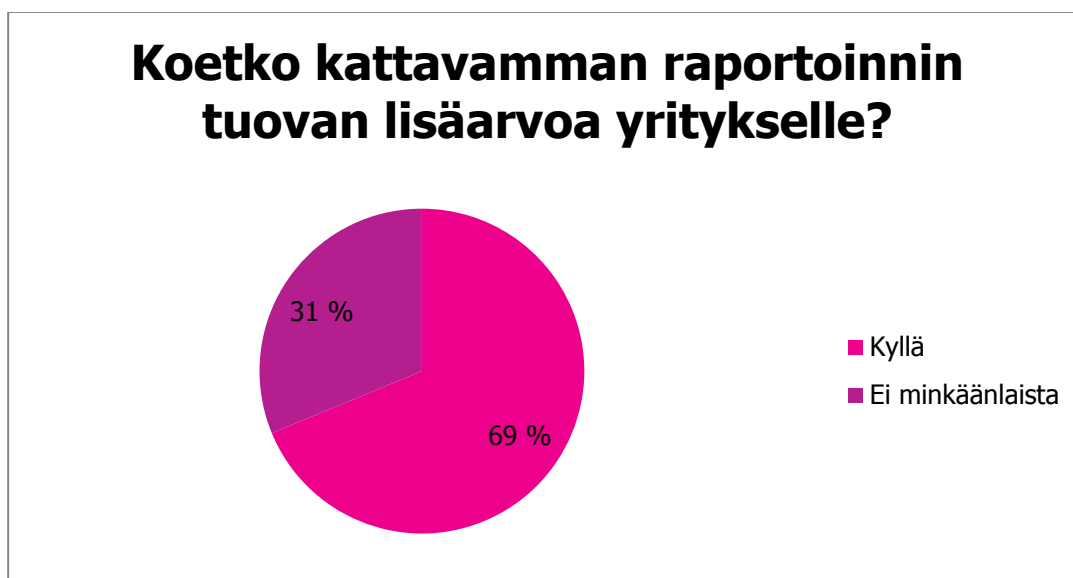
Kysymykseen liittyi jatkokysymys, mikäli vastaaja oli valmis maksamaan raporteista. Kysymyksellä pyrittiin selvittämään parasta hinnoittelumuotoa raporteille. Vastaajista 43 % (n=3) maksaisi mieluummin kiinteällä hinnalla raporteista, kun taas pieni enemmistö 57 % (n=4) suosi lisääntyntä tuntiveloitusta. Molemmat vaihtoehdot otetaan näin ollen harkintaan.

(Kuvio 17. Hinnoittelu)

Viimeinen strukturoitu kysymys käsitteli raportointiohjelman tuomaa lisäarvoa yritykselle. Kysymys on jaettu kahteen eri diagrammiin, koska vastaaja pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. Kysymyksellä saatiin selvitettyä, kokeeko yrittäjä raportoinnin tuovan lisäarvoa, ja samaan aikaan missä muodossa. Yrityksen kokema lisäarvo näkyy selkeämpänä jakaumana, kun kysymyksen jaottelee ensin pelkästään niihin, jotka kokivat lisäarvoa ja ketkä eivät.

Kuten "pk-yritysten raportointi" -kappaleessa kirjoitettiin, lisäarvo yritykselle muodostuu ennen kaikkea tarkoituksenmukaisista raporteista. Vastaajista peräti 69 % (n=11) koki kattavamman raportoinnin tuovan lisäarvoa. Kohderyhmän raportoinnin nykytila koostuu kyselyn perusteella lähinnä tili-toimistolta saaduista tuloslaskelma- ja taseraporteista, joten koetun lisäarvon parantamisessa on lisäksi paljon potentiaalia.

(Kuvio 18. Lisäarvon kokeminen)

Suurin osa vastaajista, jotka kokivat kattavamman raportoinnin tuovan lisäarvoa ($n=11$) valitsivat kattavamman raportoinnin antavan "paremman kuvan yrityksen tilanteesta ja kehityksestä" (90,9 %). Lisäksi osa valitsi "säästöjä esimerkiksi taloussuunnittelun ajankäytössä" (18,2 %) ja "apua tulevaisuuden suunnitteluun" (36,4 %).

(Kuvio 19. Minkälaista lisäarvoa)

6.5 Mielipiteet liitteenä olleesta esimerkkiraportista

Kyselyn viimeinen kysymys oli ainoa avoin kysymys. Kysymyksessä kysyttiin yksinkertaisesti mielipiteitä kyselyn liitteeksi laitettuun Talgrafilla tuotettuun esimerkkiraporttiin. Esimerkkiraportissa oli graafinen kuvio esimerkkiyrityksen edellisen ja edellistä edellisen tilikauden liikevaihdon ja liikevoiton kumulatiivisesta kehityksestä. Numeerinen osio sisälsi liikevaihdon ja taseen vertailukausilta ja ennusteen kuluvalle tilikaudelle nykyisten kirjanpilotietojen perusteella. Tunnuslukuina esimerkkiraportissa verrattiin edellisen ja edellistä edellisen tilinpäätöstietojen perusteella laskettua current ratiota (maksuvalmius) ja omavaraisuutta (vakavaraisuus). Saatekirjeessä oli kuvaus esimerkkiraportin sisältämästä tiedosta. Palautetta antoi vastaajista 62,5 % ($n=10$). Kommentit olivat pääosin yksinkertaisia ja positiivisia. Raportti oli ilmeisen selkeä.

"Näyttää hyvältä, grafiikka antaa selkeän kuvan verrattuna numeroihin."

"Selkeä."

"Selkeä ja käytännöllinen"

"Selkeä, grafiikka antaa hyvän kokonaiskuvan"

"Helposti ja ymmärrettävästi luettava, selkeä."

"Enemmän voisi olla rahoituslaskelmaan liittyviä asioita."

"Than ok."

"Esimerkki raportti on selkeä ja kattava meidän tarpeisiin."

"OK."

"Ymmärrettävä."

"Selkeä lukuinen, löytyy tarvittavat tiedot."

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön viimeisessä osiossa pohdittiin tutkimuksen onnistumista, tutkimustulosten avulla johdettavia kehitysehdotuksia, Talgraf Raportointijärjestelmän tulevaisuutta toimeksiantajayrityksessä ja ennen kaikkea tutkimusongelmaa, eli raportointijärjestelmän tuomaa lisäarvoa niin Laskentavalio Ky:lle, kuin sen asiakkaillekin. Opinnäytetyötä tehdessä nousi esille myös ajatus, että kyseinen raportointiohjelman lisäarvon selvitys tilitoimistolle ja sen asiakkaille olisi ollut järkevää toteuttaa jo ennen ohjelman hankkimista vuoden 2012 kesällä. Viimeisessä kappaleessa teen arvion tarvittavasta volyymistä, jolla raportointiohjelmalla tällä hetkellä voidaan pitää tarvittavana. Tutkimuksen kohteena olleille asiakasyrityksille ei ole aiemmin esitelty kyseessä olevaa Talgraf Raportointijärjestelmää, eikä heille ole lähetetty esimerkkiraportteja. Vastanneista suurin osa käyttää raportoinnissaan ainoastaan tilitoimistolta saatuja kuukausittaisia tuloslaskelma- ja taseraportteja (ks. ”tutkimustulokset”).

7.1 Kyselyn onnistuminen

Tutkimukseen haluttiin ottaa mukaan kaikki Laskentavalio Ky:n asiakkaat, joten resurssit huomioonottaen vaihtoehtoisiksi jäivät sähköinen kysely ja kirjekysely. Sähköisen kyselyn toteutettiin Webropol -ohjelmaa hyväksikäyttäen, tai laittamalla kysely tiedostona liitteeksi sähköpostiin. Vaihtoehtoa pidettiin kuitenkin huonona, sillä sähköinen kysely on helpompi sivuuttaa ja osaa asiakkaista ei olisi tavoitettu sähköpostilla. Huolellisesti toteutetun kirjekyselyn uskottiin olevan myös vaikuttavampi, ja vastaamisen olevan helpompaa. Saaduista vastauksista 13 (81,25 %) koostuikin kirjekyselyn vastauksista. Muistutuksena lähetetty uusintakysely lähetettiin sähköpostin liitteenä niille asiakkaille, joilla oli sähköpostiosoite käytettävissä. Loput saivat tekstiviestillä muistutuksen vastaamisesta ja kyselyn tärkeydestä. Muistutusviestillä kyselyn vastausten määrä saatiin kasvatettua yhdeksästä vastauksesta 16:een. Kaiken kaikkiaan kolme kyselyyn osallistunutta yritystä lähetti vastauksensa sähköpostilla. Parempiin tuloksiin olisi mahdollisesti päästy joko puhelinhaastattelulla, tai kasvokkain järjestetyillä haastatteluilla. Käytännössä niiden järjestäminen olisi ollut kuitenkin hankalaa, ellei jopa mahdotonta.

Kyselyn uskotaan tavoittaneen kaikki vastaanottajat, eikä kukaan ole ilmoittanut sähköpostimuistutuksen tai tekstiviestimuistutuksen jälkeenkään, ettei olisi saanut kyselyä. Syitä alhaiseen vastausprosenttiin voidaan kartoittaa jälkeenpäin asiakaskontaktien muodossa, mutta siihen asti suurimpina syinä pidetään kiirettä ja kiinnostuksen vähäisyyttä aihepiiriä kohtaan. Nykypäivänä kaikenlaisia tutkimuksia ja kyselyitä järjestetään paljon, joten kynnys niihin vastaamiseen on korkea. Tilanne, että tutkimukseen saadaan vastauksia vain noin yksi kolmasosa, ei ole mitenkään tavaton. Tutkimustuloksia arvioidessa on kuitenkin pidetty mielessä, että mikäli kaikkien Laskentavalio Ky:n asiakkaiden mielipide olisi saatu, tutkimustulokset voisivat erota jonkin verran saaduista. Esimerkkinä suurin osa (69 %) koki saavansa jonkinlaista lisäarvoa kattavammasta raportoinnista. Tulokset koko asiakaskunnasta voivat kuitenkin erota, koska vastaajat ja vastaamatta jättäneet saattavat olla erityyppisiä yrityksiä/yrityksiä. Tuloksia pidetään siis enemmän suuntaa antavina, kuin ehdottomina totuuksina.

7.2 Raportointiohjelman tuoma lisäarvo Laskentavalio Ky:lle

Talgraf Raportointijärjestelmä on työkalu, jonka Laskentavalio Ky osti käyttöönsä vuoden 2012 keuhalla. Ohjelma ei ole vielä tuottanut tilitoimistolle lisäarvoa, sillä sitä ei ole myyty eteenpäin asiakkaille. Raportointiohjelman tuomaa lisäarvoa Laskentavalio Ky:lle voidaan tarkastella kahdesta eri näkökulmasta. Ensimmäisenä vaihtoehtona pidetään ohjelman hinnoittelua ja myymistä asiakkaille. Ohjelma maksaa Laskentavalio Ky:lle 20 % hankintahinnasta vuosittain ylläpitomaksun muodossa, joten siitä saatu hyöty pitäisi ylittää kustannukset. Talgrafiin ohje on hinnoitella ohjelma joko aikaveloituksella (15min/30min työ), tai raporttipakettiveloituksena (lasketaan paketin laajuuden mukaan). Toinen vaihtoehto on saada raportointiohjelmalla tarpeeksi kilpailuetua, jotta sen koetaan olevan hintansa arvoinen. Kartoittaessani muiden tilitoimistojen Talgrafiin käyttöastetta, eräs tilitoimisto vastasi Talgrafiin korvanneen normaalit kuukausittaiset tulosteet ja ohjelman olevan maksuton asiakkaille. Tilitoimistoalalla kilpailu on kovaa, ja jotta hinnoittelu ei olisi ainut keino, esimerkiksi kattavan raportointiohjelman tarjoaminen voisi toimia. Ohjelman kustannukset täytyy kuitenkin jollain tavoin peittää, joten se on mahdollisesti otettu esimerkiksi normaalissa tuntiveloituksessa huomioon.

Vaihtoehtoista ensimmäistä, jossa ohjelma hinnoitellaan erikseen, pidetään myös kyselyn tulokset huomioon ottaen parempana. Periaatteena pidetään, ettei asiakkaiden tarvitse maksaa muusta kuin saamastaan palvelusta. Peräti 44 % kyselyyn vastanneista olisi valmis myös maksamaan ohjelmasta, mikäli kokisi sen tarpeelliseksi yritykselleen. Toisaalta vain 18,75 % kyselyyn vastanneista koki kattavamman raportoinnin tarpeelliseksi. Vastaukset hinnoittelusta kiinteänä raporttintahana (43 %) ja lisääntyneenä tuntiveloituksena (57 %) jakautuivat lähes tasan. Lisäarvo tilitoimistolle on joka tapauksessa todistettu, sillä kyselyn avulla löytyi asiakkaita, jotka ovat valmiita maksamaan kattavamman raportoinnista. Ohjelman uskotaan myös maksavan itseään paremmin takaisin ja sen seurannan olevan helpompaa, kun siitä saadut tuotot ovat selkeästi näkyvillä. Palvelun tarjoaminen maksullisenakin tuo kilpailuetua tilitoimistolle kattavamman palvelun muodossa. Asiakas voi itse valita mitä tarvitsee ja hinnoittelu tapahtuu sen mukaan yhteisymmärryksessä.

7.3 Raportointiohjelman tuoma lisäarvo Laskentavalio Ky:n asiakkaille

Raportointiohjelmien tuomaa lisäarvoa Pk-yrityksille käsiteltiin aiemmin kappaleessa ”raportointi pk-yrityksille”. Lyhyesti yritys saa raportoinnista lisäarvoa, mikäli se pystyy saamaan säästöjä (ajassa tai rahassa), tai tekemään parempaa tulosta raportointijärjestelmän ansiosta. Tutkimustulosten valossa voimme sanoa myös Laskentavalio Ky:n asiakkaiden saavan lisäarvoa kattavamman raportoinnista. Kyselyyn vastanneista 69 % ilmoitti kokevansa kattavamman raportoinnin tuovan lisäarvoa yritykselleen. Lisäarvoa kokeneista suurin osa merkitsi (90,9 %) saavansa paremman kuvan yrityksen tilanteesta ja kehityksestä. Myös ”apua tulevaisuuden suunnitteluun” (36,4 %) ja ”säästöjä esimerkiksi taloussuunnittelun ajankäytössä” (18,2 %) saivat kannatusta. Yritysten kokema lisäarvo ei kuitenkaan ole sama asia, kuin mitä todellinen lisäarvo yritykselle voi parhaimmillaan olla. Lisätietoja antamalla ja kartoittamalla yritysten tarpeita, pystytään räätälöimään jokaisen tarpeisiin sopivat raporttipaketit. Yritysten kokiessa lisäarvoa näinkin paljon, potentiaalia on paljon ja hyvällä markkinoinnilla

ohjelman hinnoittelu tuskin on ongelma. Asiakkaiden raportointiohjelmasta saadun taloudellisen hyödyn ylittäessä siitä aiheutuvat kustannukset, ovat sekä tilitoimisto että sen asiakkaat voittajia.

7.4 Toimenpide- ja kehitysehdotuksia

Talgraf Raportointiohjelman hyödyntämisen kannalta olennaisinta on ottaa se käyttöön. Ohjelma on ollut Laskentavalio Ky:llä jo yli vuoden ilman että sen asiakkaat, tai itse tilitoimisto on saanut ohjelmasta mitään irti. Käyttöönotto lähtee sisäisestä markkinoinnista. Tuotteeseen ja sen hyötyyn täytyy aidosti uskoa ennen kuin sitä voidaan myydä eteenpäin yritysasiakkaille. Laskentavalio Ky:n henkilökunta on saanut puolipäiväisen koulutuksen 2012 syksyllä Talgrafin peruskäytöstä. Ohjelma on myös täysin automatisoitu ja ollut valmiina käytettäväksi asennuksesta lähtien. Käytännössä tarvitaan vain sysäys, joka saa aikaan käytännön toimenpiteitä. Opinnäytetyöni on toiminut osana tätä prosessia ja käytyäni 28.11.2013 järjestetyn Talgrafin käytön peruskurssin, järjestin puolen päivän pituisen kertausten tärkeimmistä asioista (tunnusluvuista, raporttipohjista yms.).

Opinnäytetyön tavoitteena oli raportointiohjelman käyttötarpeen ja lisäarvon selvityksen lisäksi kartoittaa yritysten nykyistä raportointia, millaisia raportteja yritykset haluaisivat ja millainen ulkomuoto olisi raporteissa selkein. Yrityksistä 75 % seurasi tuloskehitystään joko kuukausittain, tai vuosittain. Tuloskehitystään seuraavista ylivoimaisesti suurin osa (91,7 %) käytti tuloskehityksen seurantaan tuloslaskema- ja taseraportteja (ulkoisen laskennan raportit). Vain yksi vastaaja (8,3 %) ilmoitti käyttävänsä seurantaan sisäisen laskennan raportteja ja yksi vastaaja käytti sekä ulkoisen että sisäisen laskennan raportteja. Talgraf Raportointijärjestelmän käytön kannalta tämä tarkoittaisi, että ainakin kirjanpidon perusraporttien korvaaminen (tuloslaskelma- ja taseraportit) koskettaisi suurinta osaa yritysasiakkaista. Sisäiseen laskentaan liittyvien raporttien käyttö on kyselyn perusteella vähäistä, joten asiakkaille olisi hyvä tarjota tietoa niiden mahdollisuuksista. Tunnusluvut olivat jossain määrin käytettyjä yritysten raporteissa, mutta enemmistöllä (58,3 %) tuloskehitystään seuraavista asiakkaista raportit eivät sisältäneet niitä. Tunnusluvut antavat tiiviissä muodossa vertailukelpoista informaatiota, joten kartoittaessa asiakkaiden henkilökohtaisia tarpeita, niistä yleisimmät olisi hyvä esitellä. Tällä hetkellä suurin osa kaikista vastaajista (81,25 %) saa raportteja ainakin tilitoimistolta, joten asiakaskunta on laaja ja tarjoamalla kattavampaa raportointipalvelua, yritysten ei ole tarpeellista hankkia esimerkiksi omaa raportointiohjelmaa.

Yhtenä tutkimuksen ongelmista oli kysymys numero 8 "Olisiko yrityksellänne tarvetta saada kattavampia raportteja nykyisten lisäksi?". Toisaalta on hyvä, että kysymys selvitti yksiselitteisesti kattavamman raportoinnin tarpeen, mutta jos kyselyyn vastaaja valitsi vaihtoehdon "Ei", hän sai ohittaa raporttien sisältö koskevat kysymykset. Kaikki raporttien sisältöön liittyvät kohdat saivat kuitenkin kannatusta budjettiennusteita ja budjettiin liittyviä vertailuja lukuun ottamatta (ks. kysymysten tulokset). Palvelun ollessa henkilökohtaista, kaikki kyselyssä esille tulleisiin asioihin liittyvät raporttipohjat kannattaa siis luoda. Erityistä huomiota voidaan kiinnittää "Ennustavia raportteja", "kustannusten kehityksestä" kertovia tunnuslukuja sisältävät ja "Edelliset tilikaudet" vertailukohtana pitäviä raportteja kohtaan, sillä kaikki kattavampaa raportointia tarvitsevat vastaajat valitsivat ainakin kyseiset kohdat hyödyllisiksi. Alhaista tarvetta saada kattavampia raportteja (81,25 %) kannattaa pitää

myös lähinnä markkinoinnin kannalta haasteellisenä tekijänä. Suurin osa yrityksistä näki lisäarvoa kattavammassa raportoinnissa (69 %), joten tulosta lienee mahdollista parantaa laadukkaalla myyntityöllä.

Uutta palvelua käyttöönotettaessa päätökset hinnoittelusta ovat aina haastavia. Tarkoituksena on vähintään kattaa raportointiohjelman kustannukset, tuottaa asiakkaille lisäarvoa ja näin ollen parantaa tilitoimiston tarjoamaa palvelua. Kyselyyn vastanneiden asiakkaiden kesken (jotka ovat valmiita maksamaan kattavammasta raportoinnista, mikäli kokisivat sen tarpeelliseksi (44 %)”, vastaukset jakaantuivat lähes tasan kiinteän raporttiveloituksen ja lisääntyneen tuntiveloituksen kesken. Talgrafin hinnoitteluohjeiden (Kouvo, Joni, 6.6.2012) ja kyselyn tuloksien perusteella pitäisin hyvänä vaihtoehtona käytäntöä, jossa jokaisen asiakkaan raportointitarve kartoitettaisiin henkilökohtaisesti ja hinta määritettäisiin sen mukaan. Esimerkiksi pelkkien kuukausittaisten tuloslaskelma- ja taseraporttien korvaaminen Talgraf raporteilla maksaisi 5-10 euroa (+alv), ja siihen lisättäisiin raporttipaketin laajuuden mukaan hintaa aina esimerkiksi 20–30 euroon (+alv) asti. Asiakaskohtainen tarvekartoitus tarjottaisiin ilmaiseksi ja kampanjana raportit voitaisiin myöntää veloitusetta kokeilujaksolle esimerkiksi 3 kuukauden ajaksi. Tarvekartoitukset voisi järjestää kutsulla tilitoimistoon, tai satunnaisten asiakaskontaktien yhteydessä. Kampanjaa helpottaisi valmis mainos, jossa esiteltäisiin Talgraf Raportointijärjestelmän mahdollisuuksia, veloitukseton koejakso ja muut tarvittavat tiedot.

7.5 Pohdinta ja muita huomioita

Opinnäytetyöaiheen kannalta tilanne olisi ollut hieman erilainen, mikäli työssä käsitelty tarve- ja lisäarvokartoitus olisi suoritettu ennen ohjelman hankintaa. Tällä hetkellä esimerkiksi hankittujen lisensien alasajo ei ole enää kannattavaa, mutta lähtötilanteessa olisi mahdollisesti pystytty arvioimaan tarkemmin tarvittava kapasiteetti Talgraf raporttien tuottamiseen.

Talgraf Raportointijärjestelmän hankintahinta viidellä lisenssillä vuonna 2012 oli 7000 euroa, jonka lisäksi ylläpitokustannukset ovat vuosittain 20 % hankintahinnasta (1400 euroa). Hankintakustannukset ovat pitkävaikutteisista menoja, joka voidaan jakaa 3-5 vuodelle. Jakaessamme hankintakustannuksen 5 vuodelle, saamme vuosittaiseksi kustannukseksi ylläpitokustannusten lisäksi toiset 1400 euroa. Näin ollen ohjelmasta täytyisi saada tuloa vuosittain 2800 euroa, jotta kulut peittyisivät. Kyselyn tulosten perusteella 50 % kyselyyn vastanneista seurasi tuloskehitystään kuukausittain tuloslaskelma- ja taseraporttien avulla. Tämän lisäksi 18,75 % vastasi olevansa kiinnostunut kattavammasta raportoinnista. Talgraf Raportointijärjestelmän kohderyhmäksi rajattiin kyselyä tehdessä 57 yritysasiakasta. Olettaessa tavoitteeksi myydä kuukausittaiset tuloslaskelma- ja taseraportit Talgrafin kautta puolelle näistä yritysasiakkaista ja kattavampia raporteja yhdelle kolmasosalle tästä puolikkaasta, voimme laskea helposti tarvittavan vuosiveloituksen per asiakas. Oletetaan, että kattavamman raportointipaketin hankkivat maksavat perusveloituksen kaksinkertaisena:

$$2/6 \cdot 57 \cdot X + 1/6 \cdot 57 \cdot 2X = 2800 \Leftrightarrow X(2/6 \cdot 57 + 1/6 \cdot 2 \cdot 57) = 2800 \Leftrightarrow X = 2800/38 = 73,7 \text{ (euroa/vuosi)}$$

Tarvittava vähimmäiskuukausiveloitukset per perusraportointipaketti olisi tällä asiakasmäärällä n. 6 euroa ja kattavammasta paketista keskimäärin n. 12 euroa.

Aiemmin johtopäätöksissä todettiin, että raportointiohjelman lisäarvo ei kuitenkaan muodostu pelkästään siitä saatavasta hinnasta, vaan myös kattavammasta palveluntarjoamisesta. Varsinkin jo hankitun ohjelman tapauksessa, siitä saatava veloitus ei ole enää niin olennaista, kuin siitä saatava muu hyöty lisäarvona esimerkiksi asiakkaalle. Ohjelman käytön kannalta olisi siis parasta saada mahdollisimman suuri osa asiakkaista Talgraf raportoinnin piiriin. Käyttöönotto vaatii aikaa, työtä ja tiettyä aggressiivisuutta markkinoinnin suhteen. Panostusta vaaditaan ulkoisen markkinoinnin lisäksi sisäisessä markkinoinnissa. Tuotteen menestymisen kannalta olennaisimpia asioita ovat yrityksen omien työntekijöiden sisälle saaminen ohjelman käyttöön, luottamuksen lisääminen ohjelman hyödyistä ja ohjelman luotettavuudesta. Asiat myös unohtuvat nopeasti yrittäjien arjessa, joten tarvetoimet olisi hyvä saada mahdollisimman nopeasti käyntiin esittelynä toimineen kyselyn jälkeen.

LÄHTEET

- Jormakka, R. , Koivusalo, K., Lappalainen, J. ja Niskanen, M. 2011. Laskentatoimi. Helsinki: Edita
- Tomperi, S. 2012. Käytännön kirjanpito. Helsinki: Edita
- Lindfors H., Syvänperä, O. 2010. Pk-yrityksen budjetointi ja raportointi käytännönläheisesti. Helsinki: Edita
- Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Tammi
- Laskentavalio Ky. Laskentavalio Ky:n kotisivut. Viitattu 20.10.2013. Saatavissa: www.laskentavalio.fi (sivut muuttuneet)
- Taloushallintoliitto. "Miksi ostaisit talouspalveluita auktorisoidulta tilitoimistolta?". Viitattu 25.10.2013. Saatavissa: <http://www.taloushallintoliitto.fi/tilitoimistot/>
- Kirjanpitolaki. 30.12.1997/1336. Finlex. Lainsäädäntö. Viitattu 30.10.2013. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>
- Balance consulting. Tunnusluvut. Verkkojulkaisu. Viitattu 30.10.2013. Saatavissa: <http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut>
- Talgraf Oy. Talgraf Oy:n kotisivut. Viitattu 10.12.2013. Saatavissa: www.talgraf.fi
- Hiltunen, Leena 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Verkkojulkaisu. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 5.11.2013. Saatavissa: http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf
- Sähköposti Joni Kouvola (6. kesäkuuta 2012) Vastaanottaja Elisa Kuitunen. Ohjeita hinnoitteluun. Vastaanottaja Elisa Kuitunen.)
- LUT Lahti School of Innovation. SAKE -sovelluksen esimerkkimittareita. Viitattu 30.10.2013. Saatavissa: http://www3.lut.fi/tuta/lahti/sake/Sake_mittarilista.pdf

LIITE 1: SAATEKIRJE

Hyvä asiakas,

Suoritamme kyselyä kartoittaaksemme asiakkaidemme raportointitarpeita. Laskentavalio Ky on ottamassa käyttöön Talgraf -raportointijärjestelmän osaksi laadukasta kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelua. Teillä on mahdollisuus olla mukana raportointipalvelun kehittämisessä vastaamalla oheiseen kyselylomakkeeseen. Huolelliseen vastaamiseen kuluu aikaa noin 10 minuuttia. Kyselyn kohderyhmänä ovat kaikki Laskentavalio Ky:n voittoa tavoittelevat yritysasiakkaat. Pyydämme teitä vastaamaan kyselyyn 1.11.2013 mennessä.

Talgraf raportointi hakee yrityksen tiedot tietokannasta ja muodostaa halutunlaiset raportit. Raportit ovat vapaasti muokattavissa ja valmiita pohjia on satoja erilaisia. Raportit antavat arvokasta tietoa mm. yrityksen kehityksestä talouden eri osa-alueilla ja toimivat apuna menestyksellisessä johtamisessa. Ohjelman avulla voidaan korvata myös pelkät juoksevaan kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyvät tuloslaskelma- ja taseraportit. Liitteenä on näyte eräästä Talgrafilla tuotetusta raportista, josta tarkempi kuvaus alhaalla.

Kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja vastaaminen tapahtuu nimettömänä. Mikäli kiinnostuitte ohjelmasta, voitte ottaa yhteyttä suoraan Laskentavalioon lisätietojen saamiseksi. Suoritan itse kyselyä osana opinnäytetyötäni yhteistyössä Laskentavalio Ky:n ja Savonia – ammattikorkeakoulun kanssa. Kyselyyn saatte lisätietoa minulta henri.t.nykanen@student.savonia.fi tai puh. 0505527624.

Ystävällisin terveisin,

Laskentavalio & Henri Nykänen

LIITE: Talgraf oletusraportti rakennusalan yrityksen tilinpäätöksestä tilikaudelta 1.3.2012-28.2.2013. Vertailukautena toimii edellinen tilikausi 1.3.2011-28.2.2012.

Graafisessa kuviossa käsitellään kumulatiivista liikevaihdon ja voiton kehitystä kuukausitasolla. Näin ollen viimeinen pylväs kuvaa tilinpäätöksen liikevaihtoa ja tulosta. Numeerinen taulukko antaa vastaavat tilinpäätösluvut, eron kausien välillä ja ennusteen seuraavalle tilikaudelle nykyisten kirjanpito-tietojen perusteella.

Alla on eritelty myös taseen erät ja laskettu tunnusluvut maksuvalmiudesta & vakavaraisuudesta.

Laskentavalio Ky, Graanintie 7 (3. kerros) 50190 MIKKELI, puh. 044 033 8917

LIITE 2: MUISTUTUSKIRJE

Hyvä Asiakas,

Saitte toissa viikolla postissa kirjeen, joka sisälsi kyselyn liittyen tilitoimistossa käyttöön otettavaan raportointiohjelmaan. Mikäli ette ole jo vastanneet kyselyyn, pyytäisimme teitä lähettämään vastauksenne mahdollisimman nopeasti, kuitenkin viimeistään tämän viikon perjantaihin 8.11.2013 mennessä.

Voitte vastata joko kirjeitse lähetettyyn kyselyyn, tai tämän sähköpostin liitteenä olevaan samaiseen kyselypohjaan! Kyselyyn vastaaminen vie 5-10 minuuttia. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä vastaajien nimiä julkaista.

Kiitämme kaikkia jo kyselyyn osallistuneita! Kyseessä on tärkeä palvelun kehittäminen ja jokainen vastaus on merkityksellinen.

Ystävällisin Terveisin,
Henri Nykänen & Laskentavalio Ky
Graanintie 7 (3. kerros)
50190 MIKKELI
puh. 044 033 8917

LIITE 3: KYSELY

Yrityksen perustiedot

1. **Toimiala**
 - a) Tukku- ja vähittäiskauppa b) Rakentaminen c) Teollisuus
 - d) Kuljetus ja varastointi e) Tietoliikenne f) Rahoitus-
 - toiminta
 - g) Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut h) Majoitus- ja ravitsemis-
 - toiminta
 - i) Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut j) Muut toimialat
2. **Yritysmuoto**
 - a) Osakeyhtiö b) Kommandiittiyhtiö c) Avoin yhtiö
 - d) Toiminimi e) Muu, mikä?
3. **Henkilöstö**
 - a) 1-2 b) 3-5 c) 6-10 d) Yli 10
4. **Liikevaihto**
 - a) alle 100 000 b) 100 000-500 000 c) Yli 500 000

Nykyinen raportointi

5. Seuraatteko tuloksetyksenne raporttien avulla?

- Kyllä, a) kuukausittain b) vuosittain
- c) Ei, (mikäli vastasitte ei, voitte siirtyä suoraan kysymykseen 7.)

Jos vastasitte kyllä, minkälaisia raportteja käytätte?

- a) Tuloslaskelma- ja taseraportteja (tilinpäätökseen ja ulkoiseen kirjanpitoon liittyvät pakolliset raportit)
- b) Sisäiseen laskentaan liittyvät raportit (esim. budjetit, rahavirtalaskelmat..)
- c) Muut, mitkä?

6. Liittyykö käyttämiinne raportteihin tunnuslukuja?

- a) Kannattavuuden tunnuslukuja
- b) Maksuvalmiuden tunnuslukuja
- c) Vakavaraisuuden tunnuslukuja
- d) Raportteihin ei liity tunnuslukuja
- e) Muita, mitkä?

7. Mitä kautta yrityksenne saa raportit? (ml. kirjanpitoon liittyvät raportit)

- a) Tilitoimistolta
- b) Omasta raportointiohjelmasta
- c) Muualta, mistä?

Raporttien sisältö

8. Olisiko yrityksellänne tarvetta saada kattavampia raportteja nykyisten lisäksi?

- a) Kyllä,
- b) Ei, (jos vastasitte ei, voitte siirtyä suoraan kysymykseen 12.)

Millaisia?

- a) Vertailevia raportteja
- b) Tunnuslukuja sisältäviä raportteja
- c) Ennustavia raportteja
- d) muita, mitä?

9. Mistä seuraavista asioista kertovat tunnusluvut kokisitte hyödyllisiksi?

- a) kannattavuudesta
- b) maksuvalmiudesta
- c) vakavaraisuudesta
- d) myynnin kehityksestä
- e) kustannusten kehityksestä
- f) myyntikatteista
- g) Muista, mistä?

10. Mikä olisi tärkein vertailukohde vertailevissa raporteissa?

- a) Edelliset tilikaudet
- b) Toimialavertailu (Suomen keskiarvot alalla)
- c) Budjetti
- d) Muu, mikä?

11. Mitkä olisivat tärkeimpiä ennustavia raportteja?

- a) Kassavirtaennusteet
- b) Budjetti ennusteet
- c) Veroennusteet
- d) Tuloskehitys ennusteet
- e) Muut, mitkä ?

Raporttien ulkoasu

12. Oletteko tyytyväisiä nykyisiin raportteihin, vai voisiko ne saada selkeämmäsä/kattavammassa muodossa?

- a) Kyllä (mikäli vastasitte kyllä, voitte siirtyä suoraan kysymykseen 14.)
- b) Ei

13. Millainen ulko-asu olisi selkein?

- a) Graafisia kuvioita sisältävä
- b) Numeerisia tietoja sisältävä
- c) Sanallisia analyysejä sisältävä

Raporttien hinnoittelu

14. Mikäli olisitte kiinnostunut saamaan jotain edellä mainituista raporteista olisitteko valmiit

maksamaan niistä?

- a) En
- b) Kyllä, jos vastasit kyllä, missä muodossa?
 - a) Kiinteä hinta raporteista (esim. tulostushinta)
 - b) Lisääntyneenä tuntiveloituksena (raportteihin käytetty aika)
 - c) Muulla tavalla, millä?

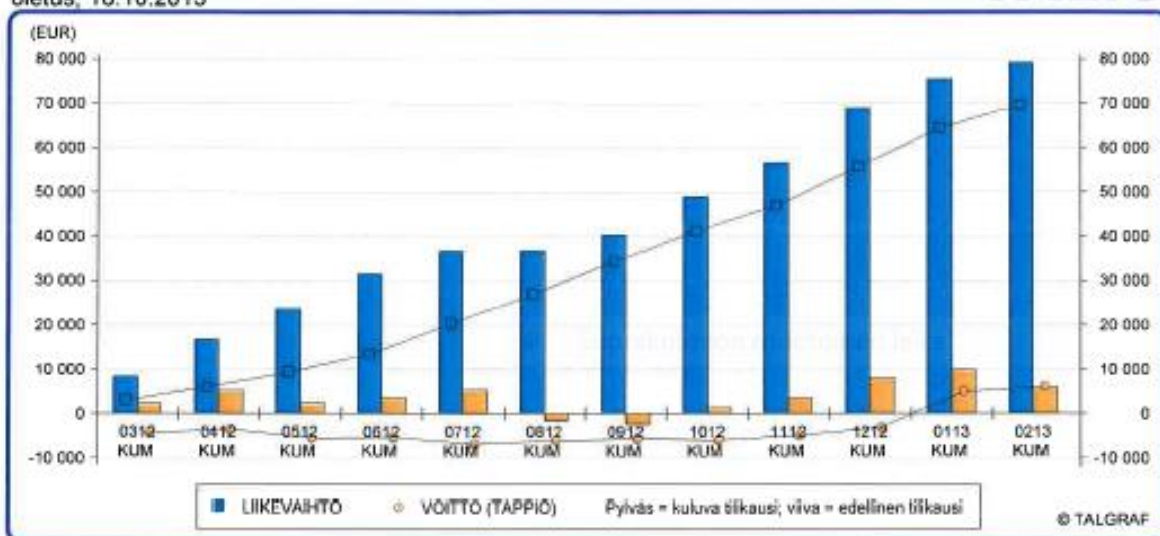
15. Minkälaista lisäarvoa kokisitte kattavamman raportoinnin tuovan yrityksellenne?

- a) En minkäänlaista
- b) Paremman kuvan yrityksen tilanteesta ja kehityksestä
- c) Apua tulevaisuuden suunnitteluun
- d) Säästöjä esimerkiksi taloussuunnittelun ajankäytössä
- e) Muuta, mitä?

16. Mitä piditte liitteenä olevasta esimerkki raportista?(avoin)

LIITE 4: TALGRAF ESIMERKKIRAPORTTI

1.3.2012-28.2.2013
(Laskentavalio Ky)
oletus, 16.10.2013

TULOSLASKELMA JA TASE - ELOKUU 2013

(EUR)	HELMIKUU 2013		HELMIKUU 2012		Ero ed. tilikauteen		Ennuste	
	vuoden alusta		vuoden alusta					
LIKEVAIHTO	79 068	100.0%	69 482	100.0%	9 586	13.8%	65 808	100.0%
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	3 327	4.2%	4 289	6.2%	-962	-22.4%	3 327	5.1%
Ostot tilikauden aikana	-3 090	-3.9%	-4 131	-5.9%	1 041	25.2%	-1 760	-2.7%
Ulkopuoliset palvelut	-964	-1.2%	-1 556	-2.2%	592	38.0%	-847	-1.3%
MYNTIKATE	78 341	99.1%	68 084	98.0%	10 257	15.1%	66 528	101.1%
Kiinteät henkilöstökulut	-54 382	-68.8%	-36 922	-53.1%	-17 460	-47.3%	-40 001	-60.8%
Muut kiinteät kulut	-11 869	-15.0%	-20 853	-30.0%	8 984	43.1%	-9 996	-15.2%
KÄYTTÖKATE	12 090	15.3%	10 309	14.8%	1 780	17.3%	16 530	25.1%
Poistot ja arvonalennukset	-3 671	-4.6%	-1 328	-1.9%	-2 343	-176.4%	-3 173	-4.8%
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	8 419	10.6%	8 981	12.9%	-563	-6.3%	13 357	20.3%
Rahoitustuotot ja kulut	-478	-0.6%	-951	-1.4%	473	49.7%	-347	-0.5%
V/T ENNEN VAR. JA VEROJA	7 941	10.0%	8 031	11.6%	-90	-1.1%	13 010	19.8%
Valittomat verot	-1 952	-2.5%	-1 979	-2.8%	27	1.4%	-2 632	-4.0%
VOITTO (-TAPPIO)	5 989	7.6%	6 051	8.7%	-63	-1.0%	10 379	15.8%

TASE

KÄYTTÖÖM. JA MUUT PV. MENOT	11 013	3 984
VAIHTO-OMAISUUS	0	0
RAHOITUSOMAISUUS	19 386	23 559
VASTAAVAA	30 399	27 543
OMA PÄÄOMA	13 766	8 551
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
PITKÄAIK. VIERAS PÄÄOMA	5 496	11 748
LYHYTAIK. VIERAS PÄÄOMA	11 137	7 243
VASTATTAVAA	30 399	27 543

MAKSUVALMIUS (Current Ratio) 1.7 3.3

Suurempi kuin 2 = hyvä, 1-2 = tyydyttävä, pienempi kuin 1 = heikko

VAKAVARAISUUS (Omavaraisuusaste) 45.3 31.0

Suurempi kuin 40 % = hyvä, 20 - 40 % = tyydyttävä, pienempi kuin 20 % = heikko